

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy

59-220 Legnica, ul. Poselska 13

tel. 076/7221800 fax 076/7221831

e-mail: mopslegnica@interia.pl

<http://www.mops.lca.pl>

SPRAWOZDANIE

**z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Legnicy w roku 2014**

Spis treści

INFORMACJE OGÓLNE	4
BUDŻET MOPS	5
SPRZĘT KOMPUTEROWY I OPROGRAMOWANIE.....	18
KADRA MOPS	20
POSTĘPOWANIA KONTROLNE	21
ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS.....	23
DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ - Projekt systemowy „WYKORZYSTAJ SZANSE, ZDOBĄDŹ ZATRUDNIENIE”	25
PRACA SOCJALNA	26
PRACOWNICY SOCJALNI	27
ASYSTENCI RODZINY	34
ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	35
ZESTAWIENIE FORM POMOCY W LATACH 2012 – 2014.....	36
ZASIŁKI STAŁE	36
ZASIŁKI OKRESOWE	37
WYSOKOŚĆ ZASIŁKU OKRESOWEGO OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCEJ BEZ DOCHODU	38
ZASIŁKI CELOWE.....	39
USŁUGI OPIEKUŃCZE	40
SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE	41
PROGRAM RZĄDOWY „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”	42
OPIEKUNOWIE PRAWNI	43
POMOC INSTYTUCJONALNA	44
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DOROSŁYCH.....	47
DOM POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI.....	48
DOM DZIENNEGO POBYTU	50
NOCLEGOWNIA i PUNKT OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM.....	51
ŻŁOBKI	54

PIECZA ZASTĘPCZA	56
RODZINNY DOM DZIECKA	62
ODDZIAŁ – OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	64
PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE	67
OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	67
DODATKI MIESZKANIOWE.....	71
ZRYCZAŁTOWANE DODATKI ENERGETYCZNE	73
ŚWIADCZENIA RODZINNE.....	74
ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO	81
PODSUMOWANIE	84

INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy działa na mocy uchwały Miejskiej Rady Narodowej w Legnicy Nr XIV/75/90 z 25 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, stosownie do ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.). Zgodnie z artykułami 17 i 20 w/w ustawy w mieście na prawach powiatu, jakim jest Legnica, MOPS realizuje zadania ośrodka pomocy społecznej oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie. Szczegółowe zasady funkcjonowania Ośrodka określają:

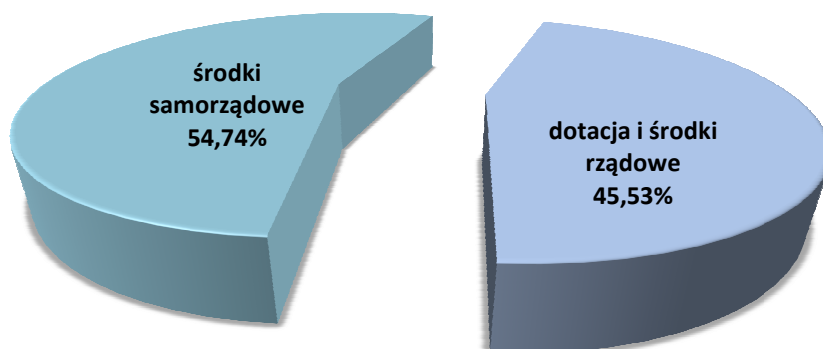
- statut Ośrodka nadany uchwałą Nr LVI/460/10 Rady Miejskiej Legnicy z dnia 26 lipca 2010 r.,
- zarządzenie Nr 12/2009 Dyrektora MOPS z dnia 12 maja 2009 r. w sprawie określenia Regulaminu wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy,
- regulamin organizacyjny MOPS ustalony zarządzeniem Nr 4/2007 Dyrektora MOPS z dnia 31 stycznia 2007 r. ze zmianami,
- regulamin pracy MOPS ustalony postanowieniem Nr 31/2013 Dyrektora MOPS z dnia 18 października 2013 r. ze zmianami,
- zarządzenie Nr 13/2003 Dyrektora MOPS z dnia 29 maja 2003 r. w sprawie ustalenia instrukcji kancelaryjnej, instrukcji w sprawie zasad i trybu działania składnicy akt oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt w MOPS w Legnicy ze zmianami,
- zarządzenie Nr 16/2010 Dyrektora MOPS z dnia 18 marca 2010 r. w sprawie wprowadzenia w MOPS w Legnicy przepisów regulujących gospodarkę finansową ze zmianami.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest samorządową jednostką budżetową, nie posiadającą osobowości prawnej, której wydatki pokrywane są częściowo z budżetu państwa, a częściowo ze środków własnych gminy.

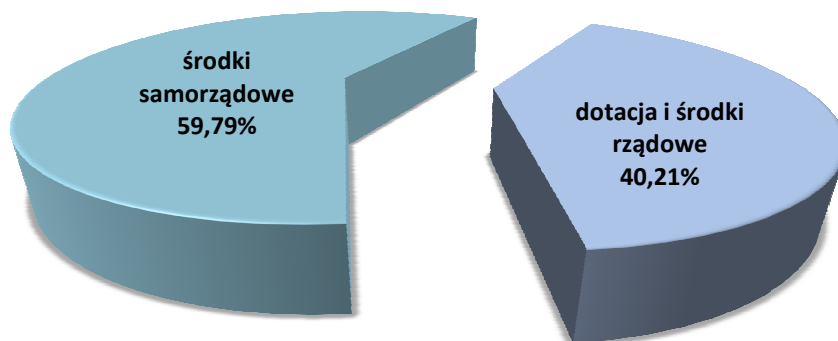
W 2014 r. MOPS administrował 13 obiektami, w tym 10 obiektów znajdowało się w zarządzie Ośrodka, a 3 wynajmowane były od innych instytucji, tj. Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej i Legnickiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

BUDŻET MOPS

Rok 2014

Plan 2015

WYKONANIE PLANU WYDATKÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2014 ROK

L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2014 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Udział środków gminy (%)	Udział środków z budżetu państwa (%)	Przyczyny niewykonania planu (zł)
1	85153	Zwalczanie narkomanii	15 900,00	15 568,87	97,92	100,00		Niewykorzystano środków na realizację programu "Siła tkwi w nas" przeznaczonych na bilety wstępu na kwotę 331,13 zł.
2	85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	81 000,00	81 000,00	100,00	100,00		
3	85 156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	2 808,00	2 808,00	100,00		100,00	
4	85 195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji na świadczenia zdrowotne finansowanych ze środków publicznych	53 632,00	53 632,00	100,00		100,00	
5	85201	Usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	184 139,44	183 645,34	99,73	100,00		Przerwanie nauki przez 1 pełnoletnią wychowankę w m-cu grudniu 2014r spowodowało niewykorzystanie środków na kontynuowanie nauki w wysokości 494,10 zł
6	85201	Pobyt dzieci w placówkach opiek.-wychowawczych poza miastem	1 620 154,25	1 613 579,53	99,59	100,00		Dwoje dzieci opuściło placówkę opiekuńczo - wychowawczą na terenie innych powiatów . Niewykonanie planu wynosi 6574,72 zł
7	85201	Rodzinny Dom Dziecka	174 830,67	174 830,67	100,00	100,00		
8	85202	Pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem	3 646 162,38	3 646 162,38	100,00	100,00		

9	85202	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych	3 068 215,68	3 068 215,68	100,00	89,91	10,09	
10	85202	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci	2 564 408,07	2 563 898,11	99,98	70,84	29,16	Niewykorzystane środki w wysokości 509,96 zł , przypadają na § 6060 - wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych. Z zadań: "Zakup centrali telefonicznej" - planowano 4 500,00 zł wykorzystano 4 059,00 zł, " Zakup robota wielofunkcyjnego" - planowano 5 062,00 zł wykorzystano 4 993,04 zł
11	85203	Ośrodki Wsparcia, Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	2 632 270,84	2 621 929,69	99,61	100,00		W związku z utrzymaniem stawki za wyżywienie na poziomie 2013 roku niewykorzystano środków na zakup żywności § 4220 w wysokości 9300,19 zł oraz środków na realizację wydatków na zakupy inwestycyjne § 6060 w wysokości 1040,96 zł Z planowanych zadań inwestycyjnych " Zakup i montaż zasobnika c.w.u dla potrzeb Noclegowni i POnMiDz" na kwotę 12.000 zł wykorzystano 10.959,04 zł.
12	85204	Rodziny zastępcze	2 350 929,00	2 262 384,68	96,23	99,25	0,75	Na niewykonanie planu wpłynęło : -Sąd rozwiązał 2 rodziny zastępcze, w których przebywało 2 dzieci

								<ul style="list-style-type: none"> - Sąd nie zakończył 3 postępowań o utworzenie rodziny zastępczej dla 5 dzieci , dla których zaplanowano środki na comiesięczną i jednorazową pomoc, - Sąd nie ustanowił rodzin zastępczych dla 7 dzieci, dla których zaplanowano pomoc, - 6 pełnoletnich wychowanków pozostających w rodzinie zastępczej przerwało naukę i opuściło rodzinę zastępczą, - 3 pełnoletnich wychowanków, dla których zaplanowano pomoc na zagospodarowanie i usamodzielnienie nie złożyła stosownych wniosków,
13	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	14 300,00	14 162,76	99,04		100,00	Niewykonanie planu przypadku na § 4120 składka na Fundusz Pracy. Wynagrodzenia jednego zleceniobiorcy nie podlegały składce na Fundusz Pracy.
13	85206	Wspieranie rodziny- Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	690 757,70	690 757,70	100,00	100,00		
14	85206	Wspieranie rodziny - asystent rodziny	310 659,74	184 789,91	59,48	31,71	68,29	Dodatkowe środki z budżetu państwa na realizację programu " Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2014 rok", skutkowały niewykonaniem planu w środkach własnych gminy.

15	85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	22 686 868,18	22 686 868,18	100,00	1,49	98,51	
16	85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	387 205,00	386 076,21	99,71		100,00	Na niewykonanie planu wpłynęła weryfikacja składek z tytułu przyznanych świadczeń przez ZUS.
17	85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne - zasiłki celowe - zasiłki okresowe	5 659 266,82	5 571 378,98	98,45	36,60	63,40	Niewykonanie planu dotyczy zasiłków celowych ze środków własnych gminy i spowodowane jest mniejszą ilością osób korzystających z tej formy pomocy. W 2014 r. zabezpieczono wypłaty zasiłków celowych wszystkim podopiecznym, którzy zgłosili się o pomoc oraz złożyli w terminie stosowne wnioski.
18	85215	Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	4 757 923,80	4 711 860,60	99,03	99,21	0,79	Na niewykonanie planu miały wpływ: zwroty od zarządców, spowodowane zgonami lub utratą tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, zmniejszenie wysokości przyznawanych dodatków mieszkaniowych oraz spadek liczby gospodarstw domowych korzystającej z tej formy pomocy.

19	85216	Zasiłki stałe	3 194 700,00	3 191 604,52	99,90	0,33	99,67	Przyznany przez Wojewodę Dolnośląskiego plan dotacji celowej na 2014 r nie zaspakajał potrzeb na tę formę pomocy w związku z czym zaplanowano ze środków własnych gminy kwotę 13.700 zł z czego wykorzystano 10.604,52 zł. Różnicę w wysokości 3.095,60 zł zwrócono do UM w Legnicy.
20	85218	Projekt systemowy "Wykorzystaj szansę, zdobądź zatrudnienie" współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	406 678,65	398 583,05	98,01		100,00	Przyczyną niewykonania planu jest niższy niż planowano koszt warsztatów aktywizacji społecznej, zawodowej i edukacyjnej. Środki w wysokości 8.095,60 zł zostały zwrócone do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.
21	85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	8 217 469,65	8 217 079,57	100,00	77,53	22,47	
22	85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	377 124,64	377 124,64	100,00	100,00		
23	85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze	6 809 302,00	6 805 975,20	99,95	93,83	6,17	Niewykonanie planu dotyczy usług opiekuńczych i spowodowane jest zmniejszeniem ilości godzin świadczonych usług.
24	85295	Pozostała działalność - Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	1 307 470,60	1 003 724,27	76,77	41,86	58,14	Na skutek zmiany przepisów od 2014 r. mniej dzieci mogło skorzystać z dożywiania.
25	85295	Pozostała działalność - Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjne	583 092,00	583 092,00	100,00		100,00	

26	85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne	33 456,40	33 334,90	99,64	100,00		Niewydatkowano kwotę w wysokości 121,50 zł. Jedna osoba w grudniu nie stawiała się do pracy w związku z czym nie wykorzystano 15 godz. przeznaczonych na prace społecznie użyteczne.
27	85305	Żłobki	4 827 475,98	4 822 811,35	99,90	100,00		Niewykonanie planu w wysokości 4.664,63 zł przypada na niezrealizowane w 100 % zakupy inwestycyjne, z tego: 4.500 zł przypada na zakup przewijaka do Żłobka nr 1 - producent wycofał się z realizacji zamówienia, a na zakup i montaż okapu kuchennego w Żłobku nr 4 wydatkowano o 164,63 zł mniej niż planowano. Środki zostały zwrócone do UM Legnicy.
RAZEM			76 658 201,49	75 966 878,79	99,10	54,47	45,53	

KOSZTY RODZAJOWE DZIAŁALNOŚCI MOPS W 2014 ROKU

Rozdział	Wyszczególnienie	Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	Wydatki rzeczowe	Wydatki inwestycyjne	Remonty	Koszty bezpośrednie	Razem
85153	Zwalczanie narkomanii					15 568,87	15 568,87
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi					81 000,00	81 000,00
85156	Składka na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego					2 808,00	2 808,00
85195	Pozostała działalność - pokrycie kosztów wydania decyzji o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych	36 269,00				17 363,00	53 632,00
85201	Usamodzielnianie wychowanków					183 645,34	183 645,34
85201	Pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza miastem					1 613 579,53	1 613 579,53
85201	Rodzinny Dom Dziecka	92 714,01				82 116,66	174 830,67
85202	Pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem					3 646 162,38	3 646 162,38
85202	Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych	2 204 663,64	517 803,48	4 500,00	57 791,64	283 456,92	3 068 215,68
85202	Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci	2 017 625,60	326 765,59	28 074,59	26 206,39	165 225,94	2 563 898,11
85203	Ośrodki Wsparcia , Dom Dziennego Pobytu, Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem	1 522 084,88	513 874,17	15 879,04	118 745,24	451 346,36	2 621 929,69

85204	Rodziny zastępcze	150 604,38				2 111 780,30	2 262 384,68
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	13 762,76				400,00	14 162,76
85206	Wspieranie rodziny - Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	494 182,12	186 407,52		9 318,06	850,00	690 757,70
85206	Wspieranie rodziny -Asystent rodziny	174 609,17	9 710,94			469,80	184 789,91
85212	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	891 718,23	104 292,27		4 390,00	21 686 467,68	22 686 868,18
85213	Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej					386 076,21	386 076,21
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne -zasiłki celowe i okresowe					5 571 378,98	5 571 378,98
85215	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne		731,74			4 711 128,86	4 711 860,60
85216	Zasiłki stałe					3 191 604,52	3 191 604,52
85218	Program "Wykorzystaj szansę zdobądź zatrudnienie" współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	112 729,54				285 853,51	398 583,05
85219	Ośrodki pomocy społecznej	7 107 570,50	950 330,50	16 609,92	38 743,65	103 825,00	8 217 079,57
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	362 734,64	14 390,00				377 124,64
85228	Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze					6 805 975,20	6 805 975,20

85295	Pozostała działalność - Program wieloletni "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"					1 003 724,27	1 003 724,27
85295	Pozostała działalność - Rządowy program wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego.					583 092,00	583 092,00
85295	Pozostała działalność - Prace społecznie użyteczne					33 334,90	33 334,90
0	Żłobki	3 432 010,00	635 843,44	125 761,35	355 966,74	273 229,82	4 822 811,35
	Razem	18 613 278,47	3 260 149,65	190 824,90	611 161,72	53 291 464,05	75 966 878,79

WYKONANIE PLANU DOCHODÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LEGNICY ZA 2014 ROK

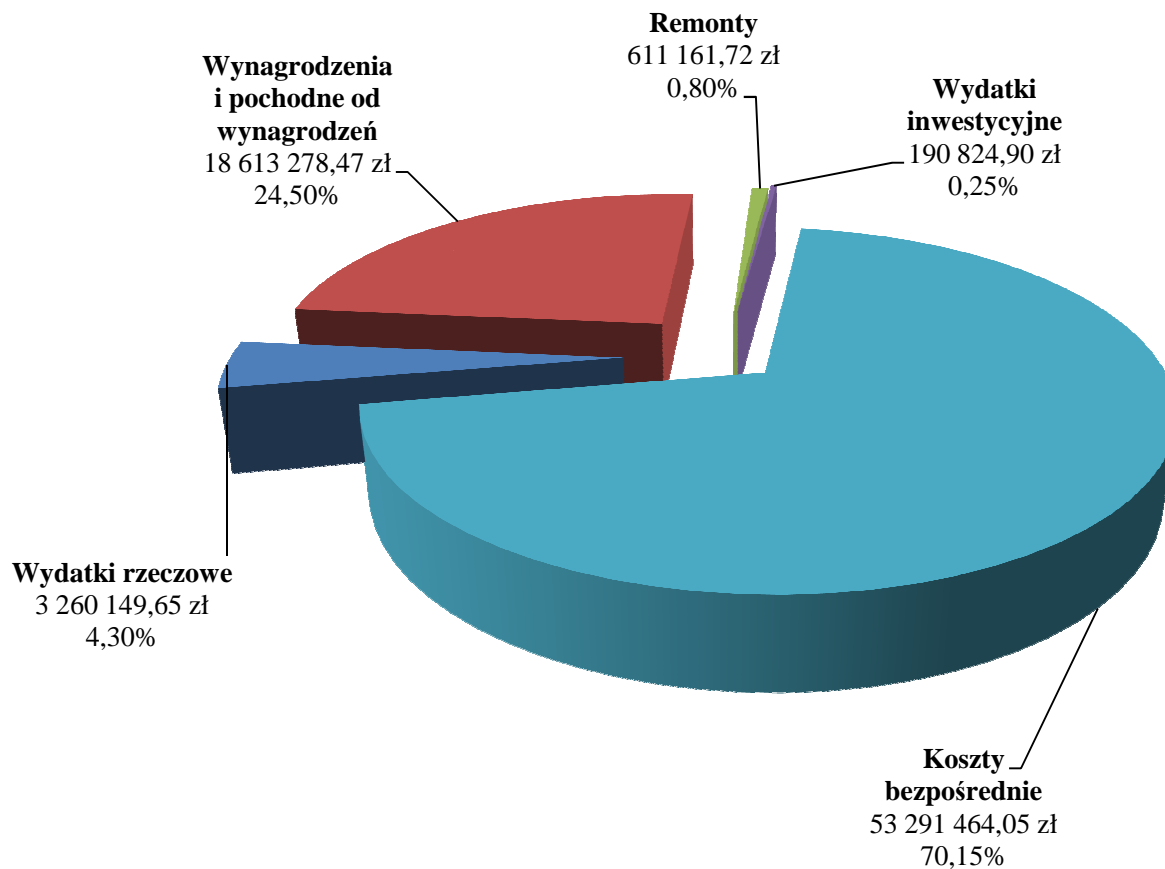
L.p.	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 2014 rok (zł)	Wykonanie planu (zł)	Wykonanie planu (%)	Dochody odprowadzone na rachunek gminy (zł)
1	85201	Odpłatność za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych, usamodzielnianie wychowanków placówek opiekuńczo wychowawczych oraz zwroty nienależnie pobranych świadczeń- środki własne - powiat	577 526,00	577 955,62	100,07	577 955,62
2	85202	Odpłatność za pobyt w DPS dla dzieci i DPS dla Dorosłych oraz wpływy z umów i decyzji o odpłatności rodzin za pobyt w DPS-ach - dotacja celowa - powiat	1 169 740,00	1 192 792,24	101,97	1 192 792,24
3	85202	Odpłatność rodzin za pobyt w DPS poza Legnicą na podstawie decyzji i umów oraz wynajem pomieszczeń - środki własne - powiat	117 134,00	115 111,58	98,27	115 111,58
4	85203	Odpłatność za wyżywienie w Domu Dziennego Pobytu i Klubie Seniora, odpłatność za pobyt w Noclegowni i Punkcie Opieki nad Matką i Dzieckiem - środki własne - gmina	471 910,00	457 592,10	96,97	457 592,10
5	85204	Odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, zwroty nienależnie pobranych świadczeń na kontynuowanie nauki, odpłatność rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych - środki własne - powiat	179 172,93	174 184,32	97,22	174 184,32
6	85212	Zwroty nienależnie pobranych przez osoby uprawnione świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczek alimentacyjnych wraz z odsetkami - zadania administracji rządowej - gmina		84 441,70		84 441,70
7	85212	Zaliczki alimentacyjne wyegzekwowane przez komorników sądowych od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	40 000,00	73 110,36	182,78	73 110,36
8	85212	Fundusz alimentacyjny oraz odsetki wyegzekwowane przez komorników sądowych i w postępowaniu egzekucyjnym w administracji od dłużników alimentacyjnych - zadania administracji rządowej - gmina	377 000,00	897 751,44	238,13	897 751,44

9	85212	Wpływy z innych gmin - 20% kwoty wyegzekwowanej przez komorników sądowych od dłużników alimentacyjnych - środki własne - gmina	45 000,00	42 597,98	94,66	42 597,98
11	85212	Wpływy z tytułu kosztów upomnień - środki własne - gmina	544,00	599,60	110,22	599,60
12	85213	Refundacja składek na ubezpieczenie zdrowotne za 2013 rok - dotacja celowa - gmina		47,61		47,61
13	85214	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków celowych za lata ubiegłe - środki własne - gmina	850,00	850,00	100,00	850,00
14	85214	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków okresowych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		4 431,02		4 431,02
15	85215	Zwrot nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz odsetki - środki własne - gmina	5 106,00	5 219,74	102,23	5 219,74
16	85216	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków stałych za lata ubiegłe - środki własne - gmina	2 560,00	2 568,60	100,34	2 568,60
17	85216	Zwrot nienależnie pobranych zasiłków stałych za lata ubiegłe - dotacja celowa - gmina		33 197,83		33 197,83
18	85219	Wynagrodzenie płatnika za terminowe odprowadzanie do Urzędu Skarbowego pdof od pracowników MOPS, koszty upomnień, odszkodowania - środki własne- gmina	7 080,00	7 176,34	101,36	7 176,34
19	85228	Odpłatność za usługi opiekuńcze - środki własne - gmina	985 149,00	981 888,65	99,67	981 888,65
20	85228	Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania administracji rządowej - gmina	29 000,00	33 087,16	114,09	33 087,16
21	85295	Zwroty świadczeń za lata ubiegłe na dożywianie -Program Rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" - dotacja celowa - gmina		209,04		209,04
22	85305	Odpłatność za pobyt i wyżywienie dzieci w Żłobkach, odsetki oraz wynajem pomieszczeń - środki własne - gmina	1 151 454,00	1 156 278,90	100,42	1 156 278,90
RAZEM			5 159 225,93	5 841 091,83		5 841 091,83

Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy są drugą pod względem wysokości pozycją w budżecie miasta Legnicy. $\frac{3}{4}$ tych środków trafia do podopiecznych Ośrodka. Pozostałe środki są przeznaczone na wynagrodzenia i utrzymanie bazy.

UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW KOSZTÓW DZIAŁALNOŚCI MOPS W 2014 ROKU

SPRZĘT KOMPUTEROWY I OPROGRAMOWANIE

W MOPS istnieją 4 sieci komputerowe, każda w odrębnej lokalizacji, w skład których wchodzi 193 zestawy komputerowe oraz 116 urządzeń drukujących. Serwisowanie, a także konserwacja sprzętu odbywa się we własnym zakresie, bez udziału firm zewnętrznych. W każdej z lokalizacji zainstalowane jest oprogramowanie oraz serwery niezbędne do prawidłowej pracy i obsługi klientów MOPS.

OPROGRAMOWANIE W MOPS

Program	Opis	Producent	Środowisko pracy
Świadczenia Rodzinne	Program do obsługi klientów w zakresie świadczeń rodzinnych	Top - Team	Windows
Fundusz Alimentacyjny	Program do obsługi klientów w zakresie funduszu alimentacyjnego	Top - Team	Windows
CAS – Centralna Aplikacja Statystyczna	Aplikacja do sprawozdań ministerialnych z zakresu świadczeń z pomocy społecznej, pieczy zastępczej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz domów pomocy społecznej	Sygnity	Windows
Pomost	Program do obsługi klientów w zakresie pracy socjalnej oraz świadczeń socjalnych	Top - Team	Windows
Dodatki Mieszkaniowe	Program do obsługi klientów w zakresie dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych	Radix	DOS
TT-MIESZKANIE	Program do obsługi klientów w zakresie dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych	Top - Team	Windows
Pomoc	Program do obsługi klientów w zakresie usług świadczeń socjalnych	Top - Team	Windows
gSAC – Archiwum	Aplikacja do sprawozdań ministerialnych z zakresu pomocy społecznej	Sygnity	Windows
Kadry – Archiwum	Program kadrowy	Radix	DOS
Płace – Archiwum	Program finansowo - księgowy	Radix	DOS
Magazyn	Program do ewidencji żywienia, towarów, kontrahentów oraz stanów magazynowych	Radix	DOS

System Gospodarki Materiałowej	Program do ewidencji żywienia, towarów, kontrahentów oraz stanów magazynowych	Infag	DOS
Stołówka + Magazyn	Program do ewidencji żywienia, towarów, kontrahentów oraz stanów magazynowych	Wolters Kluwer	Windows
Wyposażenie	Ewidencja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.	Wolters Kluwer	Windows
PROPublico	System Wspomagający organizację zamówień publicznych	Datacomp	Windows
Finanse DDJ	Program finansowo - księgowy	Wolters Kluwer	Windows
FKJ	Program finansowo - księgowy	Radix	DOS
VideoTEL – Archiwum	Oprogramowanie klasy Home Banking	Signity	Windows
iBiznes24	Oprogramowanie klasy Home Banking	Signity	Windows
Płatnik	Oprogramowanie umożliwiające tworzenie Asseco i wysyłanie dokumentów ubezpieczeniowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Asseco	Windows
Kadry	Program kadrowy	Wolters Kluwer	Windows
Zlecone	Program do umów – zleceń	Wolters Kluwer	Windows
Płace	Program płacowy	Wolters Kluwer	Windows
iPrzedszkole	Program do obsługi żłobków	Wolters Kluwer	Windows
Piecza	Oprogramowanie do obsługi Pieczy Zastępczej	Tylda	Windows

KADRA MOPS

Stan zatrudnienia w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy w latach 2012 – 2014 (stan na koniec grudnia)

Komórki organizacyjne	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
MOPS (pracownicy socjalni)	160 (56)	175 (63)	182 (64)
Żłobek Nr 1	21	21	22
Żłobek Nr 2	22	22	22
Żłobek Nr 3	23	24	23
Żłobek Nr 4	22	24	24
Oddział – Noclegownia i POnMiDz	21	20	20
Oddział – Dom Dziennego Pobytu	17	16	17
Oddział – DPS dla Dorosłych	51	51	50
Oddział – DPS dla Dzieci	45	45	46
Oddział – Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży	11	12	14
Oddział – Ośrodek Interwencji Kryzysowej	8	9	9
Rodzinny Dom Dziecka	2	2	2
Ogółem	403	421	431

W 2014 roku 256 pracowników Ośrodka uczestniczyło w różnego rodzaju warsztatach i szkoleniach. Środki na ten cel pochodziły z budżetu MOPS, a także były pozyskane ze źródeł zewnętrznych. Przykładowo 7 pracowników socjalnych podniosło swoje kwalifikacje na studiach II stopnia uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, a 7 osób ukończyło specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, realizowaną w ramach projektu „Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy i integracji społecznej”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto 12 pracowników ukończyło studia podyplomowe oraz szkoły policealne na kierunkach związanych z ich pracą zawodową.

W ramach aktywizacji osób bezrobotnych MOPS współpracuje czynnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Legnicy. Efektem tej współpracy było zorganizowanie staży dla 10 osób, jak również 24 osoby uczestniczyło w pracach społecznie użytecznych.

Fluktuacja kadr w roku 2014 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy przedstawia się następująco:

- przyjętych do pracy było 37 pracowników (w tym 20 os. zawarto umowy na zastępstwo),
- zwolnionych z pracy było 29 pracowników (w tym 5 osób odeszło z pracy z umów na zastępstwo, 4 pracowników przeszło na emeryturę, a 2 osoby na rentę),
- 1 osoba powróciła z urlopu wychowawczego,
- 5 osób skorzystało z urlopów wychowawczych i bezpłatnych.

POSTĘPOWANIA KONTROLNE

Ze względu na różnorodność realizowanych zadań, tak duża jednostka budżetowa, jaką jest MOPS podlega częstym postępowaniom kontrolnym, tak zewnętrznym, jak i wewnętrznym. W roku 2014 zostały przeprowadzone następujące kontrole zewnętrzne:

L.p.	Data przeprowadzenia kontroli	Organ kontrolujący	Zakres kontroli
1.	25.11.2014 r.	Wojewoda Dolnośląski - Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu	Kontrola w zakresie podejmowania przez organ właściwy działań w stosunku do dłużnika alimentacyjnego
2.	05.12.2014 r.	Wojewoda Dolnośląski - Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu	Kontrola oceny realizacji zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej w Rodzinnym Domu Dziecka MOPS
3.	29.10.2014 r.	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu	Kontrola funkcjonowania asystentów rodziny świetle ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zadaniem rewidenta zakładowego zatrudnionego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy jest przeprowadzanie wewnętrznych kontroli w placówkach i działach, zgodnie z zatwierdzonym przez dyrektora MOPS planem działania na poszczególne lata. W roku 2014 rewident zakładowy przeprowadził kontrole:

L.p.	Kwartał 2014 r., w którym przeprowadzono kontrolę	Zakres kontroli
1.	IV kwartał 2013 r. - I kwartał 2014 r.	Kontrola windykacji należności budżetowych z tytułu świadczeń nienależnie pobranych w MOPS według stanu na dzień 30.09.2013 r.
2.	II kwartał	Kontrola wykorzystania środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2013 r. w MOPS
3.	II kwartał	Kontrola postępowania z depozytami mieszkańców Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych i Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci w Lenicy w 2013 r.
4.	II-III kwartał	Kontrola odpłatności za pobyt dzieci w żłobkach MOPS w I półroczu 2014 r.
5.	III-IV kwartał	Kontrola opłat rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, windykacji nienależnie pobranych świadczeń na kontynuowanie nauki przez pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych lub z placówek opiekuńczo – wychowawczych w MOPS w Legnicy wg stanu na dzień 31.07.2014 r.

Zalecenia wynikające z kontroli rewidenta zakładowego wprowadzane są na bieżąco do realizacji.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE PRZEPROWADZONE PRZEZ MOPS

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Legnicy wydatki budżetowe są realizowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych oraz zasadami wydatkowania środków publicznych o wartości do 30 000 EURO.

W 2014 r. przeprowadzono 5 zamówień publicznych o wartości powyżej 30 000 EURO każde.

L. p.	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data udzielenia zamówienia	Wartość zamówienia w zł	Kryteria oceny ofert	Wykonawca, któremu udzielono zamówienia	Pozostali wykonawcy uczestniczący w przetargu
1.	Usługa szkoleniowa w ramach aktywizacji społecznej i zawodowej dla 70 podopiecznych MOPS w Legnicy	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	28.04.2014 r.	99 330,00	najniższa cena	Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju - Jakub Michałowski, Poznań, ul. Przełęcz 51	-
2.	Usługa szkoleniowa w ramach aktywizacji edukacyjnej dla 70 podopiecznych MOPS w Legnicy	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	29.08.2014 r.	139 294,00	najniższa cena	Miejskie Centrum Kształcenia Kadr Sp. z o.o., Lubin, ul. M.C. Skłodowskiej 84	1) Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju - Jakub Michałowski, Poznań ul. Przełęcz 51 2) DLAKADR.PL Sp. z o.o., Warszawa, ul. Nakielska 3
3.	Usługa fizycznej ochrony obiektów, usługa monitorowania obiektów, usługa sprzątnięcia i konwoju gotówki	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	12.12.2014 r.	153 496,46	najniższa cena	Konsorcjum: DGP Security Partner Sp. z o.o., Katowice ul. Jesionowa 9A - Lider, DGP Clean Partner, Legnica ul. N.M.Panny 5e, P.U. GOS-ZEC Sp. z o.o., Poznań ul. Gdyńska 54	1) Konsorcjum Grupa Piast: Piast Group Sp. z o.o. Legnica ul. Jaworzyńska 67 - Lider, Piast Patro Sp. z o.o. Legnica ul. Jaworzyńska 67 2) YAX~Wleklak Legnica ul. Wjazdowa 5

4.	Dostawa bonów towarowych do MOPS w Legnicy	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	11.12.2014 r.	147 000,00	najniższa cena	Sodexo Benefis and Rewards Polska, Warszawa ul. Kłobucka 25	-
5.	Przygotowanie i dowożenie ciepłych posiłków do Noclegowni i Punktu Opieki nad Matką i Dzieckiem MOPS w Legnicy	przetarg nieograniczony do 200 000 EURO	19.12.2014 r.	2,99 zł brutto za 1 posiłek	najniższa cena	Corleone Restauracje i Catering, Bytom Odrzański ul. Bolesława Krzywoustego 22/1	1) Konsorcjum: DGP Catering Partner Sp. z o.o., Legnica ul. N.M. Panny 14/1 - Lider, DGP Dozorbud Grupa Polska, Legnica ul. N.M. Panny 5e 2) BEL - POL Sp.jawna, Świdnica ul. Strzebińska 35 3) PPHU BIOWEX s.c., Legnica ul. Panamska 59 4) PPHU JOL-MARK, Węgierska Górka ul. Kamienna 7

DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ **- Projekt systemowy „WYKORZYSTAJ SZANSE, ZDOBĄDŹ ZATRUDNIENIE”**

W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy realizował projekt systemowy pt. „Wykorzystaj szansę, zdobądź zatrudnienie”, który współfinansowany był przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Wsparciem objęte zostało 70 osób z terenu Legnicy w wieku aktywności zawodowej, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobotne, pozostające bez zatrudnienia lub poszukujące pracy, a w szczególności :

- 60 osób bezrobotnych (w tym 5 niepełnosprawnych),
- 10 osób nieaktywnych zawodowo (wszystkie niepełnosprawne).

Celem ogólnym projektu była aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna 70 osób (40 kobiet i 30 mężczyzn) zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu miasta Legnicy. Cele szczegółowe obejmowały natomiast: podniesienie samooceny i wiary we własne możliwości w zakresie poszukiwania pracy oraz kształtowania poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości oraz zapoznanie się z metodami poszukiwania zatrudnienia i realiami na rynku pracy.

Na realizację projektu MOPS w Legnicy otrzymał dofinansowanie w wysokości 406 678,65 zł, co stanowiło 85 % wartości projektu, natomiast kwota 71 766,82 zł (pozostałe 15 %) to tzw. wkład własny – przeznaczony na zasiłki celowe dla uczestników projektu.

Projekt realizowany był w formie kontraktów socjalnych zawieranych pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej, a pracownikiem socjalnym MOPS.

W ramach kontraktu zapewniliśmy beneficjentom:

- udział w warsztatach i szkoleniach z zakresu aktywizacji zawodowej, społecznej i edukacyjnej,
- suchy prowiant i gorące posiłki podczas zajęć,
- ubezpieczenie NNW,
- zasiłek celowy w czasie realizacji kontraktu.

W okresie od maja do czerwca 2014 r. odbywały się warsztaty z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej obejmujące: warsztaty i szkolenia umiejętności psychospołecznych, warsztaty zapobiegania agresji, warsztaty animacji, warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, warsztaty i szkolenia umiejętności przedsiębiorczych, a także indywidualne konsultacje z psychologiem i doradcą zawodowym, podczas których określone zostały predyspozycje zawodowe uczestników projektu, na podstawie których zostali skierowani na szkolenia zawodowe dostosowane tematycznie do ich potrzeb i możliwości. Od września do listopada 2014 r. zorganizowano 13 szkoleń zawodowych o następującej tematyce: „Opiekun osób starszych, chorych i niepełnosprawnych z masażem klasycznym”, „Florystyka i decoupage”, „Obsługa komputera i Internetu w nowoczesnej firmie - ECDL”, „Język niemiecki – stopień podstawowy”, „Kucharz – żywienie zbiorowe”, „Operator koparko - ładowarki”, „Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym”, „Specjalista ds. kadr i płac”, „Kosmetyka z elementami wizażu”, „Nowoczesny magazynier – sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera”, „ABC działalności gospodarczej z elementami księgowości”, „Uprawnienia SEP do 1KW”, „Język angielski – stopień podstawowy”.

Ostatecznie projekt ukończyło 68 osób. Działania podjęte w wyniku realizacji projektu pozytywnie wpłynęły na inicjatywy mające na celu aktywizację osób długotrwale bezrobotnych i biernych zawodowo. Po zakończeniu warsztatów uczestnicy projektu otrzymali zaświadczenia o odbyciu szkoleń w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej, a także zaświadczenia potwierdzające nabycie nowych kwalifikacji zawodowych.

PRACA SOCJALNA

Dział Pracy Socjalnej świadczy pomoc mieszkańcom Legnicy skierowaną bezpośrednio do środowiska. W Dziale zatrudnione są 52 osoby, w tym 43 pracowników socjalnych i 5 asystentów rodziny. Działania pracowników pomocy społecznej służą przede wszystkim wzmocnieniu klientów, odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz organizowaniu warunków sprzyjających temu celowi.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W 2014 roku Dział Pracy Socjalnej objął pomocą 3691 rodzin, łącznie 6361 osób.

PRACOWNICY SOCJALNI

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną, diagnozuje sytuację oraz określa plan pomocy na jej rzecz. Podejmowane działania są zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

Praca socjalna jest procesem, który ma na celu wywołanie pożądanych zmian, modyfikację sposobu funkcjonowania osoby, jej otoczenia, wzmacnianie potencjału osób, rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i wsparcie w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Aby powyższe założenia mogły zostać spełnione, działania podejmowane przez pracownika muszą mieć charakter intencyjny tj. muszą być zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji (diagnozę) i zmierzać do realizacji ustalonych celów – zmiany sytuacji wyjściowej (zdiagnozowanej trudności) w zakładane rezultaty.

Jednym z narzędzi stosowanym w działaniach pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**. Ma on za zadanie poprawiać skuteczność udzielanej pomocy poprzez mobilizowanie osób i rodzin do podejmowania działań usamodzielniających. Jest to pisemna umowa zawierana z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron, tj. klienta i pracownika socjalnego, które mają doprowadzić do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Kontrakt socjalny zawierany jest po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji rodziny ubiegającej się o pomoc. Niedotrzymanie postanowień kontraktu socjalnego, jak i odmowa jego zawarcia mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia lub do jego wstrzymania. **W 2014r. zawarto 190 kontraktów socjalnych z 212 osobami.**

Pracownicy socjalni są grupą zawodową, której powierzono w ostatnich latach wiele zadań z zakresu pomocy społecznej, nie zawsze jednak wyposażając w odpowiednie i niezbędne do ich realizacji instrumenty. Praca socjalna jest usługą świadczoną w środowisku zamieszkania klienta, którego pracownik socjalny wspiera i to dlatego z jego pracą wiążą się zagrożenia wynikające z przebywania z osobami uzależnionymi, zakażonymi wirusem HIV, chorymi na różne choroby zakaźne, cierpiącymi na zaburzenia psychiczne lub przebywającymi wcześniej w zakładzie karnym. Oprócz możliwości zarażenia się chorobami zakaźnymi jest on narażony na groźby, wyzwiska a także na pobicie czy inną przemoc fizyczną. Tak więc praca socjalna jest źródłem satysfakcji zawodowej pracowników socjalnych ale też z uwagi na jej trud, bywa często przyczyną wypalenia zawodowego.

Najważniejszym zadaniem pracowników socjalnych jest wsparcie słabszych grup społecznych w pokonywaniu ich problemów: wychodzeniu z ubóstwa, izolacji społecznej i nieporadności życiowej.

Do zadań Działu należy prowadzenie całości spraw w zakresie pracy socjalnej, a w szczególności :

- 1) współpraca z organami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami na terenie miasta (Sąd, Prokuratura, Policja, Straż Miejska, PUP, TPD, ZHP, kościoły, szkoły , służba zdrowia, itp.)
- 2) współpraca z innymi działami Ośrodka w celu poprawienia sytuacji osób i rodzin wymagających wsparcia poprzez uzyskanie przez nich odpowiednich świadczeń.
- 3) dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń.
- 4) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy.
- 5) ustalanie wspólnie z osobą lub rodziną zainteresowaną planu działań, celem przezwyciężenia trudnej sytuacji oraz planu pomocy.
- 6) wnioskowanie określonych świadczeń.
- 7) prowadzenie długofalowych działań w ramach pracy socjalnej i poradnictwa.
- 8) udzielanie informacji, wskazówek pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom i rodzinom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa.
- 9) pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy.
- 10) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej.
- 11) koordynowanie działań socjalnych w społeczności lokalnej.
- 12) przygotowanie sprawozdań z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni Działu Pracy Socjalnej realizują także inne zadania:

- przeprowadzają wywiady środowiskowe, rozeznają sytuację i wnioskuje o udzielenie pomocy w formie dostępu do świadczeń zdrowotnych. W 2014 r. w sprawie dostępu do świadczeń zdrowotnych przeprowadzono 409 postępowań;
- uczestniczą w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i prowadzą pracę socjalną nakierowaną na rozwiązywanie problemu przemocy w rodzinie. W 2014 r. prowadzony był monitoring w ramach procedury Niebieska Karta w 250 środowiskach;
- typują osoby i zawierają kontrakty socjalne na prace społecznie użyteczne, które realizowane są w partnerstwie z PUP w Legnicy. W 2014 r. wytypowano 46 osób do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych oraz 12 osób do uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI).
- typują dzieci z najuboższych rodzin do wypoczynku letniego, w 2014r. skorzystało z tej formy pomocy 163 dzieci;
- wypełniają karty informacyjne do fundacji w celu uzyskania wsparcia finansowego dla rodzin z problemem niepełnosprawności. W 2014 r. wypełniono 82 karty informacyjne;
- w sezonie zimowym szczególny nadzór sprawują nad osobami bezdomnymi przebywającymi w pomieszczeniach niemieszkalnych (altanki działkowe, strychy, piwnice), w tym celu współpracują ze Strażą Miejską, Policją i Noclegownią;
- w okresie aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego „Wykorzystaj szansę, zdobądź zatrudnienie” rekrutowali i sprawowali nadzór nad uczestnikami w celu ułatwienia dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym;
- w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny i jeżeli z tej analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta wówczas wnioskuje o jego przydzielenie.

W 2014 r. pracownicy socjalni objęli pomocą finansową, rzeczową i pracą socjalną 3691 rodzin, łącznie 6361 osób. Trudno oszacować efekty pracy socjalnej m.in. z powodu długofalowości podejmowanych działań, złożoności problemów a także zdarzających się

powrotów do dysfunkcji, w szczególności osób uzależnionych, jednakże realizację niektórych jej celów można przedstawić liczbowo, co obrazuje poniższa tabela

Wybrane cele pracy socjalnej (porównanie lata 2012-2014)

Lp.	ELEMENTY PRACY SOCJALNEJ	2012	2013	2014
1.	Uzyskaniu świadczeń alimentacyjnych, uzmysłowienie klientowi korzyści wynikających z zabezpieczenia świadczeń dziecku	146	165	158
2.	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	34	46	52
3.	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	542	560	527
4.	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	63	51	62
5.	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	145	156	181
6.	Zorganizowanie dezynfekcji, dezynsekcji w mieszkaniach	3	4	6
7.	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM	84	105	106
8.	Utrzymanie ciągłości dodatku mieszkaniowego	390	475	499
9.	Utrzymanie mieszkania poprzez regulowanie opłat	308	527	434
10.	Utrzymanie czystości w mieszkaniu	298	546	472
11.	Znalezienie zatrudnienia odpowiedniego do stanu zdrowia	37	57	79
12.	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	282	298	354
13.	Nabycie przez klienta umiejętności radzenia sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego	201	198	235
14.	Poprawa funkcjonowania klienta w środowisku	597	604	601

15.	Uzyskanie wsparcia w środowisku	451	480	499
16.	Wzrost samodzielności i aktywności klienta	331	278	306
17.	Doprowadzenie do uregulowania zadłużeń	92	71	119
18.	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	30	33	52
19.	Doprowadzenie do zabezpieczenia mieszkań przed zimą (wstawienie okien, sprawdzenie stanu technicznego pieca przez OGM)	23	29	47
20.	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	256	307	238
21.	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	895	857	686
22.	Wytypowanie dzieci z rodzin najuboższych do wypoczynku letniego	123	124	144
23.	Pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych	127	186	109
24.	Pomoc w dotarciu do lekarza czy poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	74	65	74
25.	Działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka	33	44	39
26.	Wystąpienie do sądu z informacją o rażących zaniedbaniach wychowawczych	25	27	31
27.	Pomoc w nawiązywaniu zerwanych więzi rodzinnych	46	27	49
28.	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	27	15	15
29.	Uzyskanie świadczenia zdrowotnego	95	156	258
30.	Zorganizowanie pomocy sąsiedzkiej dla osoby niepełnosprawnej	14	22	32
31.	Zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę	16	14	17

32.	Doprowadzenie do konsultacji psychologicznej, psychiatrycznej	39	71	105
33.	Podjęcie leczenia w Poradni Zdrowia Psychicznego	61	43	66
34.	Umieszczeniu osoby w szpitalu psychiatrycznym	21	9	8
35.	Podjęcie działań w celu częściowego bądź całkowitego ubezwłasnowolnienia	2	8	13
36.	Podjęcie leczenia odwykowego	82	198	102
37.	Zgłoszenie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	38	35	28
38.	Podjęcie terapii w MONAR	12	12	8
39.	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	130	102	104
40.	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	121	125	128
41.	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	165	136	155
42.	Skierowanie dzieci na zajęcia pozalekcyjne: świetlice, szkoły	112	74	72
43.	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	50	65	58
44.	Pomoc w uzyskaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego	68	86	100
45.	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	88	65	60
50.	Monitoring w ramach procedury Niebieska Karta – Pomoc Społeczna	86	179	250
51.	Wypełnianie karty informacyjnej dla potrzeb fundacji	147	91	82

Oprócz bezpośredniej pracy w środowisku pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady dla potrzeb innych instytucji pomocowych, przygotowują odpowiedzi, opinie o rodzinie na wnioski sądów, prokuratury, policji oraz urzędów. W 2014 r. tylko dla sądu sporządzono 203 opinie o rodzinie.

Spośród 18 069 pism, które wpłynęły do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy w 2014 r. w Dziale Pracy Socjalnej zarejestrowanych zostało 3 952 co stanowi 22% pism całego ośrodka. Coraz więcej czasu pochłaniają sprawy administracyjne, niestety kosztem czasu poświęcanego na pracę socjalną.

Z każdym rokiem pracownikom socjalnym przybywa nowych zadań i obowiązków. I tak w 2014 r. zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r. (Dz.U. z 2013 poz. 135 jt. z póź. zm.) zadaniem gminy jest udzielanie wsparcia rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej oraz pomocy w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, w tym w wychowywaniu dzieci. Praca z rodziną na poziomie gminy obejmuje analizę sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu, wzmocnienie jej funkcji, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, pomoc w integracji rodziny oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny. W sytuacji ingerencji w rodzinie, której konsekwencją jest umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, służby gminne mają dążyć do reintegracji rodziny i powrotu dziecka do środowiska rodzinnego. Te zadania wykonują pracownicy Działu Pracy Socjalnej.

Pracownicy socjalni na wniosek organizatora pieczy zastępczej w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny, zobowiązani są dokonywać analizy aktualnej sytuacji rodzinnej dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i współpracować z rodziną biologiczną w celu jej reintegracji. W 2014 r. pracownicy Działu Pracy Socjalnej na wniosek organizatorów pieczy zastępczej dokonali analizy sytuacji w 117 rodzinach i podjęli stosowne, często długofalowe działania wobec rodzin biologicznych, które wyraziły wolę reintegracji rodziny.

Ponadto od grudnia 2014 r. MOPS w Legnicy rozpoczął realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Jest to nowy program, który polega na dostarczeniu osobom najuboższym w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo wobec osób objętych Programem realizowane są różne działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne. Pomoc kierowana jest do osób w najtrudniejszej sytuacji, których dochód nie przekracza 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej. Program stanowić

ma uzupełnienie działań gminy w zakresie udzielania pomocy żywnościowej najuboższym mieszkańcom. Minister Pracy i Polityki Społecznej ośrodkom pomocy społecznej powierzył rolę rozpowszechnienia informacji o realizacji PO PŻ i wskazywanie najbliższych miejsc, w których wydawane są artykuły spożywcze.

W Legnicy do realizacji programu przystąpił Caritas Polska i żywność wydawana była w wybranych parafiach.

Pracownicy socjalni informowali o realizacji PO PŻ i kwalifikowali osoby do uzyskania tej formy pomocy, wydając w tym celu skierowania na specjalnym druku. Tylko w grudniu 2014r. wydano 345 skierowań.

ASYSTENCI RODZINY

Asystent rodziny działa na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. z późn. zm. Zadania i uprawnienia asystenta rodziny regulują art. 12, 13, 15 w/w ustawy. Asystent rodziny wspomaga działania pracownika socjalnego. W myśl w/w ustawy przydzielanie asystenta rodziny było zadaniem fakultatywnym gminy od dnia 8 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2014 r., a stało się obligatoryjnym od 1 stycznia 2015 r. Podopieczni MOPS w Legnicy tą formą pomocy obejmowani są już od października 2012 r.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, współpraca w tym zakresie z rodziną, pracownikiem socjalnym, w razie potrzeby z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. Asystent rodziny ma udzielać pomocy powierzonym do opieki rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych, udzielać wsparcia w poszukiwaniu pracy, w edukacji dzieci, podejmować w razie potrzeby działania interwencyjne i zaradcze w rodzinie. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Praca asystenta rodziny polega na ciągłym rozwijaniu i modyfikowaniu pracy, elastycznym reagowaniu na potrzeby i kryzysy osób wspieranych oraz dużej częstotliwości spotkań i dostosowanie ich do długości wykonywanego działania. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, dotychczas liczba ta nie mogła przekroczyć 20, natomiast od 1 stycznia 2015 r. nie może przekroczyć 15.

Do obowiązków asystenta rodziny należy także sporządzanie stosownej dokumentacji, współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, współpraca

z zespołem interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz monitorowanie sytuacji po zakończeniu pracy w rodzinie.

Asystenci rodziny w 2014 r. objęli pomocą 66 rodzin, w tym 193 dzieci w wieku do 18 lat. W 6 rodzinach w 2014 r. zrealizowano plan pracy dotyczący usamodzielnienia się, 5 rodzin zrezygnowało z tej formy pomocy w trakcie realizacji planu, natomiast w 3 środowiskach, z uwagi na niewywiązywanie się z planu działania i unikanie kontaktu zakończono pracę asystenta rodziny.

ŚWIADCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc ta poprzedzona jest procesem rozpoznawania potrzeb, zdiagnozowaniem sytuacji potrzebujących osób i opracowaniem adekwatnego i optymalnego planu pomocy. Potrzeby tych osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Świadczenia z pomocy społecznej przysługują osobom i rodzinom, które spełniają tzw. kryterium dochodowe, które wynosi dla osoby samotnie gospodarującej – **542 zł**, dla osoby w rodzinie - **456 zł**. Obliczając kryterium dochodowe na osobę w rodzinie sumuje się przychody wszystkich członków rodziny (np. zarobki, renty i emerytury, zasiłek dla bezrobotnych, dodatek mieszkaniowy – to tylko przykłady – uwzględnianych dochodów może być więcej). Są to dochody netto, czyli bez podatku oraz składek na ubezpieczenia.

Do dochodu nie wlicza się również:

- kwot alimentów, które płaci członek rodziny ubiegającej się o wsparcie, innym osobom
- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego oraz świadczeń w naturze,
- świadczeń przysługujących osobie bezrobotnej z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

Katalog świadczeń pomocy społecznej wyróżnia dwa podstawowe rodzaje świadczeń: **świadczenia pieniężne i niepieniężne**. Do świadczeń pieniężnych zaliczają się: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, natomiast do świadczeń niepieniężnych składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne,

sprawienie pogrzebu, schronienie, niezbędne ubranie, posiłek, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, kompletowanie dokumentacji w sprawie kierowania do domu pomocy społecznej, praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne.

ZESTAWIENIE FORM POMOCY W LATACH 2012 – 2014

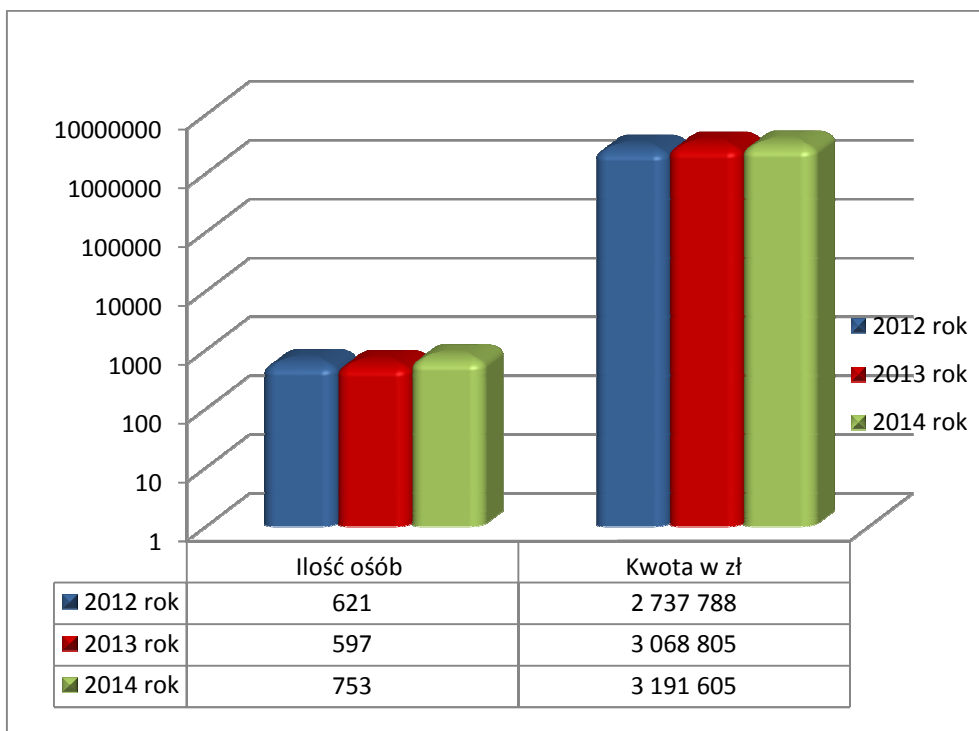
Formy pomocy	2012		2013		2014	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
zasiłki stałe	621	2 737 788	597	3 068 805	753	3 191 605
zasiłki okresowe	1820	2 877 000	1 990	3 748 828	2258	3 532 000
usługi opiekuńcze	884	6 550 000	793	6 354 516	814	6 385 975
specjalistyczne usługi opiekuńcze	44	420 000	40	420 000	44	420 000
zasiłki celowe	2460	1 289 072	2 404	1 796 014	3066	1 894 258
sprawienie pogrzebu	25	66 362	39	99 526	37	73 454
program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” + dożywianie (środki własne)	1773	1 093 411	3 026	1 089 076	3411	1 003 724
opiekunowie prawni	39	82 078	40	91 119	42	102 290

ZASIŁKI STAŁE

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, bądź osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, które wynosi odpowiednio 542 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 456 zł na osobę w rodzinie.

Od 2013 roku, zauważyć można wzrost wydatkowanych na ten cel środków finansowych z uwagi na możliwość przyznania podopiecznym wyższej maksymalnej wysokości zasiłku stałego w porównaniu do lat ubiegłych (zmiana kryterium dochodowego od października 2012r.). Wysokość zasiłku stałego w przypadku osoby samotnie

gospodarującej jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem. Podobnie w rodzinie, zasiłek stały jest różnicą pomiędzy kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a faktycznym dochodem przypadającym na jednego członka rodziny. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustalono maksymalną kwotę zasiłku stałego w wysokości 529 zł (do końca września 2012r. kwota ta wynosiła 444 zł).

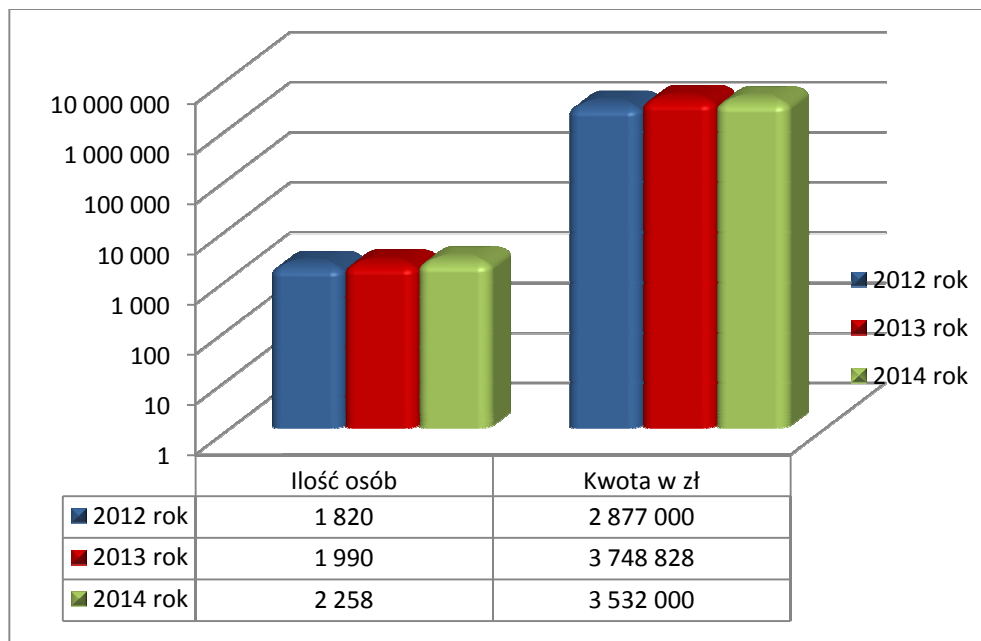

ZASIŁKI OKRESOWE

W myśl artykułu 38 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego oraz potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Katalog przyczyn wyliczonych w ustawie ma charakter przykładowy. Zasiłek okresowy przysługuje osobie samotnie gospodarującej, bądź rodzinie której dochód jest niższy od kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2013 roku zarówno liczba osób korzystających, jak i kwota wydana na ten cel wykazuje tendencję zwykłą co do roku poprzedzającego. Powodem takiej sytuacji jest zwiększenie się liczby osób kwalifikujących się do pomocy oraz wzrost wysokości przyznawanych świadczeń, co z kolei jest wynikiem podwyższenia progu kryterium dochodowego. W roku 2014, natomiast zwiększyła się liczba osób korzystających, natomiast

nieznacznemu pomniejszeniu uległa kwota wydatkowana, bowiem osoby korzystające, w myśl zasady pomocniczości wykorzystują swoje uprawnienia i możliwości i w pierwszej kolejności korzystają z innych zabezpieczeń społecznych, bądź wykazują pracę dorywczą (wysokość zasiłku uzależniona jest od wysokości dochodu).

WYSOKOŚĆ ZASIŁKU OKRESOWEGO OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCEJ BEZ DOCHODU

Wysokość zasiłku okresowego ustalana jest w podobny sposób jak zasiłku stałego, tzn. od wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego odejmuje się dochód osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku nie może być niższa niż 20 zł. Wprowadzono zasadę ustalającą minimalną kwotę zasiłku jako określony procent różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem osoby lub rodziny. Procent ten wynosi:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny – 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

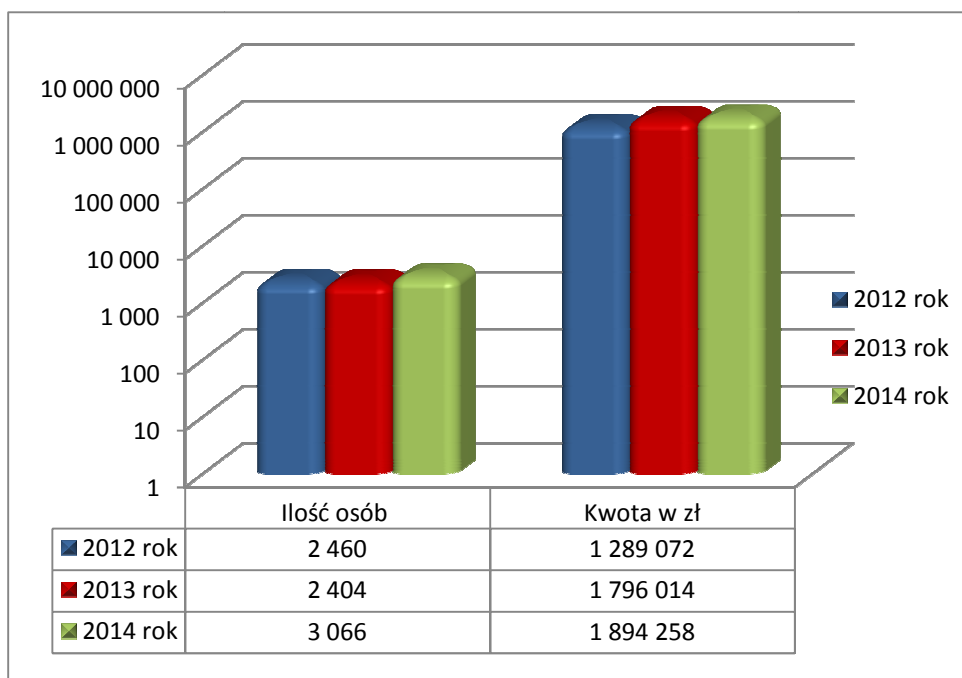
Ta zasada to gwarancja wypłacenia 50% zasiłku okresowego. Jednak ośrodek pomocy społecznej może wypłacać zasiłek w wysokości 100%., jeśli w swoim budżecie znajdzie na ten cel środki finansowe. Z uwagi na zmianę progów kryterium dochodowego w 2012r. minimalna wysokość zasiłku okresowego dla osoby samotnie gospodarującej uległa zwiększeniu i wynosi 271 zł.

ZASIŁKI CELOWE

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, np. na pokrycie kosztów leczenia, zakupu żywności, leków, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, kosztów drobnych remontów oraz sprawienia pogrzebu. W odróżnieniu od zasiłku okresowego jest to świadczenie jednorazowe, mające charakter uznaniowy.

Wysokość przyznawanych osobom i rodzinom zasiłków celowych zależy od ilości i jakości potrzeb wszystkich osób kwalifikujących się do tej formy pomocy, środków finansowych będących w dyspozycji organu pomocy społecznej, ale przede wszystkim od sytuacji życiowej wnioskodawców (sytuacji zdrowotnej, zawodowej, materialnej). Odnosząc się do poniższego wykresu stwierdzić należy, że w latach 2012 i 2013 w przybliżeniu utrzymana jest stała liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłku celowego, jednakże zwiększeniu uległa kwota przeznaczona na wypłatę tej formy pomocy.

W 2014 roku zwyżce uległa zarówno ilość beneficjentów oraz kwota wykonania. Powodem wzrostu jest prawdopodobnie wyższa kwota przyznawanych zasiłków. Należy, również zaznaczyć, że znaczna część wydatkowanej kwoty to zasiłki celowe na dofinansowanie do zakupu węgla, bądź koksu oraz dofinansowanie opłat gazu i energii w celach grzewczych.

USŁUGI OPIEKUŃCZE

Problemy osób starszych obejmują trudności w codziennym funkcjonowaniu człowieka, są wynikiem fizjologicznych lub patologicznych procesów starzenia się i mogą wystąpić w różnych fazach starzenia się. Natomiast problemem rodziny jest ograniczenie możliwości świadczenia pomocy i opieki. Ograniczenia te są efektem obciążeń związanych z funkcjonowaniem rodziny lub patologii życia rodzinnego.

W oparciu o art. 17 ust 11 ustawy o pomocy społecznej świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanym przez gminy. Zgodnie z art. 50 w/w ustawy osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych.

Usługi mogą być także przyznane osobie, która wymaga pomocy innych, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Stanowią uzupełnienie pomocy, której nie jest w stanie zapewnić rodzina.

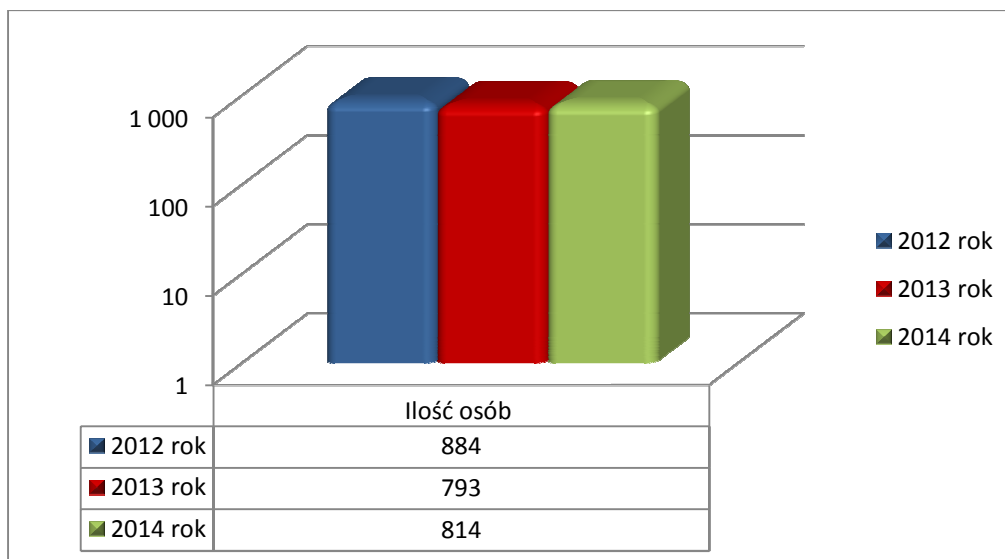
Odpłatność za świadczone usługi ustala się uwzględniając sytuację dochodową rodziny/osoby oraz na podstawie obowiązującej uchwały Rady Miasta w Legnicy z dnia 24 października 2005r. nr XXXIX/398/05 ze zmianami w sprawie określania szczegółowych warunków przyznawania świadczeń z pomocy społecznej oraz częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za świadczenia z pomocy społecznej i trybu ich pobierania. Cena za 1 godzinę usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego. W roku 2012 i 2013 cena za 1 godzinę świadczonych usług opiekuńczych wyniosła 13,00 zł. natomiast od 1 stycznia 2014 roku wynosi 13,60 zł. Odpłatność w 2015 roku nie ulegnie zmianie zgodnie z w/w umową.

W ubiegłych latach ilości osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtują się następująco:

- 2012 rok – 884 osób na kwotę 6 550 000 zł.
- 2013 rok – 792 osób na kwotę 6 354 516 zł.
- 2014 rok – 814 osób na kwotę 6 385 975 zł.

W chwili obecnej najstarsza osoba korzystająca z usług opiekuńczych ma 102 lata, natomiast najmłodsza 34. Z przedstawionych powyżej form pomocy korzystały 553 kobiety i 261 mężczyzn.

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE

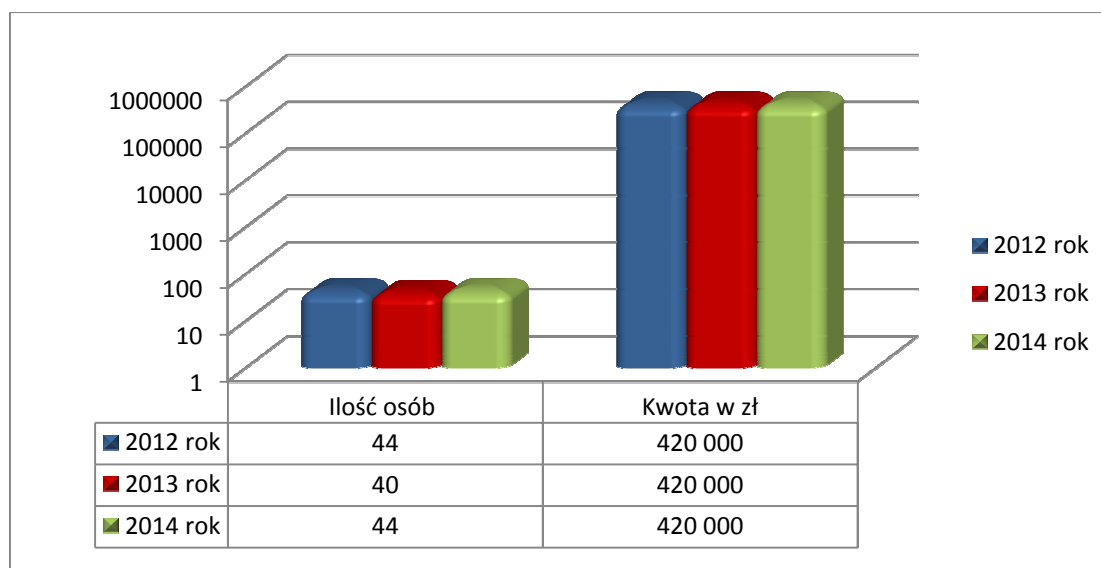
Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, w większości obejmują pomoc dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. (Dz.U.189 poz.1598) w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006r. (Dz.U.134 poz.943) zmieniającego rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Odpłatność za świadczone specjalistyczne usługi ustala się uwzględniając sytuację dochodową rodziny/osoby oraz na podstawie w/w rozporządzenia. Cena za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych ustalona jest zgodnie z umową zawartą w trybie przetargu nieograniczonego. W roku 2012 i 2013 cena za 1 godzinę świadczonych specjalistycznych usług opiekuńczych wyniosła 14,00 zł natomiast od 1 stycznia 2014 roku wynosi 15,00 zł. Odpłatność w 2015 roku nie ulegnie zmianie zgodnie z w/w umową. Odpłatność podopiecznych korzystających z tej formy pomocy jest uzależniona od osiągniętego przez osobę lub rodzinę dochodu i ulega zmianie wraz ze zmianą dochodu.

W ubiegłych latach ilości osób korzystających z tej form pomocy oraz wydatki poniesione na ich realizację kształtują się następująco:

- 2012 rok – 44 osób na kwotę 420 000 zł,
- 2013 rok – 40 osób na kwotę 420 000 zł,
- 2014 rok – 44 osób na kwotę 420 000 zł.

W chwili obecnej z powyżej form pomocy korzysta 25 kobiet i 11 mężczyzn.

PROGRAM RZĄDOWY „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”

W dniu 10 grudnia 2013 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu w zakresie wsparcia finansowego gmin w ramach dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ten sposób Rząd zdecydował przedłużyć na kolejne lata program dożywiania, który działał od 2006 r. i był finansowany z budżetu państwa oraz z budżetów gmin. Uchwała określa zasady przyznawania pieniędzy gminom na pokrycie kosztów pomocy żywieniowej dla dzieci, uczniów, osób dorosłych znajdujących się w specyficznej sytuacji. Wsparcie udzielane jest: dzieciom, do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej; uczniom, do czasu zakończenia edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym oraz osobom i rodzinom spełniającym przesłanki art. 7 ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, tj. osobom, których sytuacja jest w jakiś sposób trudna i skomplikowana. Szczególnej ochronie podlegają osoby samotne, w podeszłym wieku, chore i niepełnosprawne.

Od miesiąca stycznia 2014r. od kiedy nie obowiązują już przepisy ustawy z dnia 29.12.2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy przyznaje świadczenia dla dzieci i młodzieży jak i dla osób dorosłych w formie nieodpłatnych posiłków (zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i uchwałą Rady Miasta z 27.01.2014r., która to podwyższyła próg kryterium dochodowego do 150%).

Pomoc w zakresie dożywiania może być zatem udzielona nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli ich dochód, zarówno osoby samotnie gospodarującej, jak i osób

w rodzinie, nie przekracza 150 % kryterium dochodowego określonego w art. 8, ust.1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. odpowiednio 813 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 684 zł na osobę w rodzinie.

Dzieci i młodzież realizujące obowiązek szkolny lub obowiązek nauki spożywają posiłki w szkole (przedszkolu, żłobku). Jeżeli szkoła nie posiada warunków do przygotowania lub wydawania posiłków, zapewnia się spożywanie posiłków poza szkołą. Właściwą organizację zajęć i opiekę w przypadku spożywania posiłków w czasie zajęć poza szkołą zapewnia dyrektor szkoły. Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewnia się jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym, z wyjątkiem posiłków w ramach diety.

Beneficjentami programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” mogą być dzieci oraz osoby dorosłe, które z takiej formy pomocy chcą korzystać (oczywiście po spełnieniu wymogów formalnych). Wiele osób – spełniających wymagania formalne – nie chce korzystać z pomocy oferowanej przez Ośrodek, powodem jest bardzo często niechęć do korzystania z pomocy społecznej (np. względy ambicjonalne). Osoby te deklarują, że posiłki zapewniają sobie we własnym zakresie. Część osób po uzyskaniu informacji o wysokości kryterium dochodowego rezygnowało ze składania wniosków i wszczynania postępowania.

W roku 2014 poza pomocą w formie posiłków skierowanych dla dzieci Ośrodek realizował tę formę pomocy w Noclegowni dla Bezdomnych oraz w Restauracji „Kolorowa”.

OPIEKUNOWIE PRAWNI

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez Sąd, wypłacane jest zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 175, poz.1362 ze zm.). Zgodnie z powołaną ustawą świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, poczynszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie to przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem – art. 106 ust. 3.

Ponadto zgodnie z art.53 a wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez Sąd. Wynosi ono nie więcej niż 10 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty nagród z zysku ogłoszonego przez prezesa GUS za okres poprzedzający jego przyznanie. Znowelizowana

ustawa z dnia 18 marca 2011 roku zwalnia organ pomocy społecznej z konieczności przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego z potencjalnym opiekunem oraz wydania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Taka zmiana upraszcza procedurę jego wypłaty. Jest to uzasadnione tym, że o jego przyznaniu oraz wysokości decyduje sąd. Ponadto otrzymanie tego świadczenia nie jest uzależnione od osiągnięcia dochodów spełniających kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej.

POMOC INSTYTUCJONALNA

Dział Pomocy Instytucjonalnej przygotowuje decyzje kierujące mieszkańców Legnicy do:

- domów pomocy społecznej,
- Domu Dziennego Pobytu,
- Noclegowni,
- Punktu Opieki nad Matką i Dzieckiem,
- Środowiskowego Domu Samopomocy.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 182 z późniejszymi zmianami) osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osoby umieszczone w latach 2012 – 2014 w domach pomocy społecznej z podziałem na typy domów

Typ domu pomocy społecznej	2012	2013	2014
dla przewlekle somatycznie chorych	44	38	32
dla przewlekle psychicznie chorych	8	12	5
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	3	2	1
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	1	1	0
Łącznie umieszczonych	56	53	38

Zdecydowana większość umieszczonych w domach pomocy społecznej (ponad 81%) to osoby przewlekle somatycznie chore w podeszłym wieku.

**Osoby oczekujące na umieszczenie w domach pomocy społecznej
w latach 2012 - 2014 z podziałem na typy domów**

Typ domu pomocy społecznej	2012	2013	2014
dla przewlekle somatycznie chorych	32	29	39
dla przewlekle psychicznie chorych	13	17	12
dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	3	1	1
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie	0	0	0

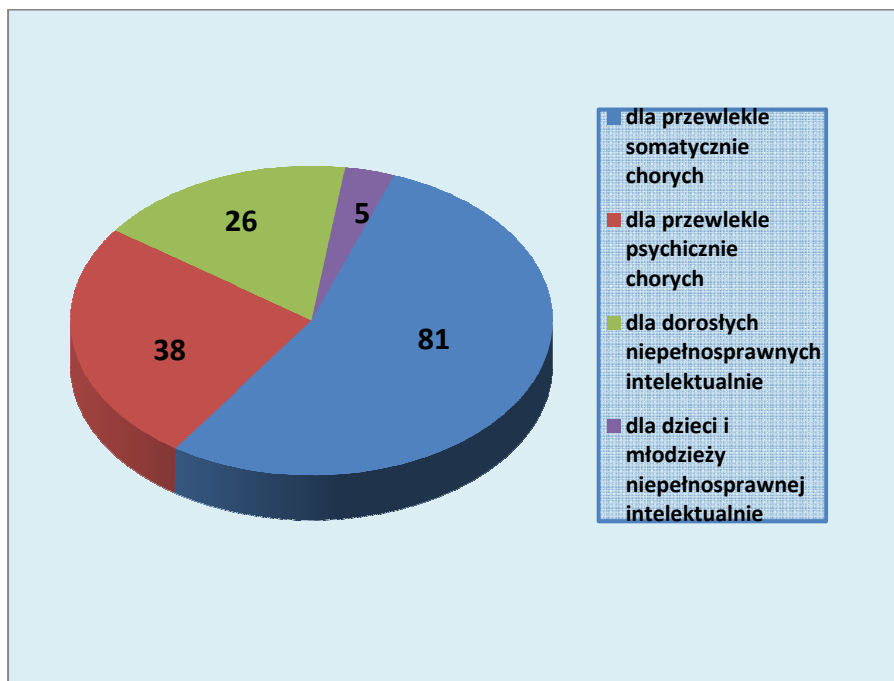
Osoby przewlekle somatycznie chore w podeszłym wieku stanowią najliczniejszą grupę oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej.

Jak wynika z powyższych danych, najwięcej osób oczekuje, jest kierowanych i umieszczanych w domach pomocy społecznej przeznaczonych dla osób przewlekle somatycznie chorych. Rocznie do placówek przeznaczonych dla osób w podeszłym wieku przewlekle chorych kierowanych jest średnio 50 osób. W roku 2014 w domu pomocy społecznej w Legnicy umieszczonych zostało 11 osób, a dwa razy więcej, bo aż 21 osób w domach pomocy społecznej dla somatycznie chorych w innych powiatach. Pozostałe osoby oczekują jeszcze na umieszczenie (39 osób).

Wysoki standard i bardzo dobra jakość świadczonych usług w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Grabskiego 11 w Legnicy skutkuje tym, iż 80% oczekujących jest zainteresowana skierowaniem wyłącznie do tego konkretnego domu. Nie bez znaczenia jest również możliwość kontaktu z bliskimi mieszkającymi w Legnicy. Są to podstawowe argumenty wniosków o skierowanie bądź przeniesienie do tego Domu. Skutkuje to długim okresem oczekiwania na umieszczenie, który aktualnie wynosi ok. 6 miesięcy.

Zdecydowanie mniejsza liczba osób jest kierowana i oczekuje na umieszczenie do pozostałych typów domów pomocy społecznej, wśród których najdłuższym okresem oczekiwania na miejsce charakteryzują się domy pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych - średnio ok. 2 lat.

Mieszkańcy Legnicy przebywający w roku 2014 w domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów z podziałem na typy domów

W roku 2014 w 27 domach pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie innych powiatów przebywało 151 mieszkańców Legnicy. Dla porównania liczba ta utrzymuje się na podobnym poziomie od dwóch lat.

Ponad 55 % z nich to osoby w podeszłym wieku przewlekle somatycznie chore, którym zapewniono opiekę poza miastem.

Od kilku lat utrzymuje się tendencja umieszczania większej liczby osób w podeszłym wieku w domach pomocy społecznej dla somatycznie chorych, zlokalizowanych w okolicznych powiatach. Powodem takiej sytuacji jest brak okresu oczekiwania na przyjęcie osoby do domu pomocy społecznej poza Legnicą. W najbliższym Legnicy Domu Pomocy Społecznej „Prząśnik” w Brenniku gmina Ruja, przeznaczonym dla osób przewlekle somatycznie chorych w 2014r. przebywało 66 mieszkańców Legnicy.

	2012	2013	2014
Opłaty wniesione przez m. Legnica	2 885 826 zł	3 073 484 zł	3 646 162 zł

Środki, które budżet miasta przeznacza na pokrycie kosztu pobytu mieszkańców Legnicy w domach pomocy społecznej, zlokalizowanych na terenie innych powiatów, systematycznie wzrastają.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DOROSŁYCH

Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych przy ul. W. Grabskiego 11 zapewnia całodobową opiekę 61 osobom przewlekle somatycznie chorym. Mieszkańcy mają zapewnioną podstawową opiekę lekarską i pielęgniarzką.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w latach 2012 – 2014

Lp.	Rok	Kwota zł
1.	2012	3 588,04
2.	2013	3 786,55
3.	2014	3 725,91

Zatrudnienie personelu bezpośrednio opiekującego się mieszkańcami DPS dla Dorosłych w latach 2012 – 2014

Personel	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Pielęgniarka	15	15	15
Opiekunka	9	9	8
Psycholog	1	1	0
Pracownik socjalny	1	1	1
Technik fizjoterapii	2	2	2
Instruktor terapii	0	1	1
Pracownik kulturalno - oświatowy	1	0	0
Pokojowa	8	8	9

Liczba mieszkańców DPS dla Dorosłych w Legnicy wg wieku w latach 2012 – 2014

Przedział wiekowy mieszkańców	2012	2013	2014
19-40 lat	1	1	0
41-60 lat	3	2	5
61-74 lat	3	4	6
powyżej 75 lat	52	53	50

Najstarszy mieszkaniec Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Legnicy ma 98 lat, najmłodszy 41 lat.

Liczba kobiet i liczba mężczyzn w DPS dla Dorosłych w latach 2004 – 2014

Płeć	2012	2013	2014
Kobiety	47	47	50
Mężczyźni	12	14	11

Rodzaj i ilość zabiegów rehabilitacyjnych wykonanych w roku 2014

Rodzaje zabiegów	2014
Kinezyterapia	6162
Fizykoterapia	4794
Ćwiczenia grupowe rehabilitacyjne: C. Knill, gimnastyka poranna, gry i zabawy ruchowe, ćw. relaksacyjne	7646
Masaż klasyczny	185

Łącznie wykonano 18787 zabiegów.

Kontynuowano pomoc w zaopatrzeniu w środki ortopedyczne. Zakupiono inhalator ultradźwiękowy.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI

Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci w Legnicy, przy ul. Kubusia Puchatka 4 zwany dalej „Domem” przeznaczony jest dla niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży, zapewnia całodobową opiekę 39 podopiecznym.

Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i pielęgnacyjne, rehabilitacyjne, medyczne, różne formy terapii zajęciowej na poziomie obowiązującego standardu w oparciu o metody wynikające z indywidualnych potrzeb i możliwości dzieci. Dom jest stałym miejscem zamieszkania niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Placówka zabezpiecza całodobową opiekę.

Koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej za rok 2013 wynosił 5076,18 zł.

CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW

W Domu Pomocy Społecznej przebywają dzieci upośledzone umysłowo. Większość dzieci, oprócz upośledzenia, posiada inne dysfunkcje, jak: niepełnosprawność ruchowa – 90 % dzieci, dziecięce porażenie mózgowe, niedowidzenie, niedosłuch, epilepsja, cukrzyca, Zespół Downa, autyzm oraz inne przewlekłe choroby somatyczne.

Dzieci niepełnoletnie posiadają ubezpieczenie zdrowotne – składkę opłaca MOPS, natomiast pełnoletnie opłacają składkę z posiadanej renty socjalnej.

Wszystkie dzieci mają orzeczoną niepełnosprawność przez Miejski Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności, w tym 37 osób ma ustalony stopień niepełnosprawności, 38 dziewczynek ma stwierdzone przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną upośledzenie umysłowe. W tym:

- 26 mieszkańców ma głęboki stopień upośledzenia (w tym jedna z autyzmem i 2 Zespołem Downa),
- 8 znaczny stopień upośledzenia,
- 5 umiarkowany stopień upośledzenia.

19 osób jest leżących, 3 poruszające się na wózku inwalidzkim i 17 osób poruszających się samodzielnie. Mieszkanki w różnym stopniu wymagają bezpośredniej opieki lub pomocy osoby drugiej w wszystkich czynnościach życia codziennego. W związku z swoją niepełnosprawnością dziewczynki nie przewidują zagrożeń środowiskowych, a niekiedy same dla siebie mogą stanowić zagrożenie (zachowania agresywne). Nie roszą nadziei na samodzielne życie.

W ZAKRESIE EDUKACJI I TERAPII

Wszystkie mieszkanki podlegające obowiązkowi szkolnemu (10 osób) taki obowiązek realizowały. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 30 stycznia 1997 r.(Dz. U. Nr 14/97), Orzeczeniem Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej i wnioskiem opiekunów prawnych, dzieci z głębokim upośledzeniem były i są nadal objęte zajęciami rewalidacyjno -wychowawczymi do 25 roku życia. W zależności od stopnia upośledzenia dzieci realizują specjalny program nauczania w różnych formach:

- indywidualnie – w placówce DPS
- zajęcia zespołowe- w Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym ZPS (ul.Piechoty)
- gimnazjum dla dzieci z lekkim i umiarkowanym upośledzeniem w ZPS (ul.Rycerska)
- Szkoła Zawodowa Przesposabiająca do Pracy -w ZPS (ul. Rycerska)

- szkoła przysposabiająca do zawodu z programem klasy życia przy Ośrodku Rewalidacyjno-Wychowawczym na ul. Tatrzańskiej.
- jedna dziewczynka była objęta terapią psychologiczną przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ponadto pięć osób nie objętych edukacją uczęszczało na zajęcia Warsztatów Terapii Zajęciowej.

DOM DZIENNEGO POBYTU

Dom Dziennego Pobytu wypełnia zadania w ramach szeroko zakrojonej instytucjonalnej opieki nad starszymi członkami społeczeństwa. Przeciwdziała instytucjonalizacji, tak charakterystycznej dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.

Podstawowym zadaniem jest przygotowanie gorącego posiłku dla seniorów. W roku 2014 Dom wydał 76036 obiadów na kwotę 425 801,60 zł oraz 7683 kolacje na kwotę 21 512,40 zł. Łączna kwota wydanych posiłków – 447 314,00 zł.

Istotnym zadaniem Domu jest również aktywizacja seniorów. Najpopularniejszą formą aktywizacji DDP były: zabawy taneczne, zabawy na świeżym powietrzu (grill, zajęcia sportowe, rozgrywki karciane), słuchanie muzyki, oglądanie telewizji – seanse filmowe, wycieczki, wspólne obchodzenie imienin oraz urodzin.

Dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty terapii zajęciowej, zajęcia ruchowe oraz spotkania z przedstawicielami różnych firm promujących zdrowy styl życia.

Stałymi punktami działalności Domu są imprezy kalendarzowe tj. Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Walentynki, Dni Seniora oraz uroczyste Śniadanie Wielkanocne i Wigilia.

ROZLICZENIE POSIŁKÓW w Domu Dziennego Pobytu i Klubie Seniora w 2014 r.

Miesiąc w 2014 r.	Rodzaj posiłku	Ilość posiłków w Domu Dziennego Pobytu	Ilość posiłków z dowozem	Ilość posiłków w Klubie Seniora	Łączna ilość posiłków	Cena posiłku	Wartość posiłków	Ogólna wartość posiłków w miesiącu
I	obiad	4646	675	1654	6975	5,60	39 060,00	41 006,00
	kolacja	452	82	161	695	2,80	1 946,00	
II	obiad	4578	646	1655	6879	5,60	38 522,40	40 465,60
	kolacja	477	77	140	694	2,80	1 943,20	
III	obiad	4887	716	1764	7367	5,60	41 255,20	43 386,00
	kolacja	502	92	167	761	2,80	2 130,80	

IV	obiad	4470	671	1767	6908	5,60	38 684,80	40 633,60
	kolacja	442	85	169	696	2,80	1 948,80	
V	obiad	4391	657	1732	6780	5,60	37 968,00	40 017,60
	kolacja	495	96	141	732	2,80	2 049,60	
VI	obiad	4281	629	1646	6556	5,60	36 713,60	38 738,00
	kolacja	504	90	129	723	2,80	2 024,40	
VII	obiad	4942	647	1871	7460	5,60	41 776,00	43 982,40
	kolacja	533	70	185	788	2,80	2 206,40	
IX	obiad	4494	549	1854	6897	5,60	38 623,20	40 518,80
	kolacja	396	97	184	677	2,80	1 895,60	
X	obiad	5059	616	1980	7655	5,60	42 868,00	44 886,80
	kolacja	450	90	181	721	2,80	2 018,80	
XI	obiad	4122	531	1600	6253	5,60	35 016,80	36 666,00
	kolacja	355	76	158	589	2,80	1 649,20	
XII	obiad	4128	512	1666	6306	5,60	35 313,60	37 013,20
	kolacja	377	76	154	607	2,80	1 699,60	
Razem w 2014 r.	obiady	49998	6849	19189	7603	X	425 801,60	447 314,00
	kolacje	4983	931	1769	7683		21 512,40	

NOCLEGOWNIA I PUNKT OPIEKI NAD MATKĄ I DZIECKIEM

Noclegownia i Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem funkcjonuje w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy od listopada 1993r.

Placówka dysponuje 54 miejscami dla osób potrzebujących schronienia (bezdolnych) w tym 9 miejsc dla kobiet. Punkt Opieki nad Matką i Dzieckiem dysponuje 8 miejscami dla matek z dziećmi.

W 2014 r. w Noclegowni wydano 79531 ciepłych posiłków z czego skorzystały 484 osoby zarówno mieszkańcy noclegowni, jak i najubożsi mieszkańcy Legnicy. Ze schronienia w naszej placówce w 2014 r. skorzystało 296 osób. W Noclegowni świadczone są również podstawowe usługi medyczne, kąpielowe, pralnicze i fryzjerskie.

Z uwagi na fakt, iż osoby bezdomne wymagają bardzo zindywidualizowanego podejścia, pracownicy socjalni Noclegowni przywiązują dużą wagę do świadczenia pomocy w formie pracy socjalnej i towarzyszą swoim podopiecznym w podejmowanych przez nich działaniach.

Praca socjalna jest działalnością niewymierną jednakże pracę pracowników socjalnych Noclegowni i POnMiDz można przedstawić liczbowo w postaci poniższej tabeli:

LP.	ELEMENTY PRACY SOCJALNEJ	LICZBA OSÓB w 2014 r.
1.	Uzyskanie świadczeń alimentacyjnych, uzmysłowienie klientowi korzyści wynikających z zabezpieczenia świadczenia dziecku	6
2.	Uregulowanie sytuacji prawnej dziecka	3
3.	Usprawnienie w załatwianiu spraw bieżących i urzędowych	7
4.	Ustalenie uprawnień do renty inwalidzkiej lub emerytury z ZUS	5
5.	Doprowadzenie do ustalenia stopnia niepełnosprawności	23
6.	Złożenie wniosku o przydział mieszkania w ZGM	37
7.	Znalezienie zatrudnienia do odpowiedniego do stanu zdrowia	2
8.	Pomoc w zakresie prawidłowego gospodarowania budżetem domowym	30
9.	Nabycie przez klienta umiejętności radzenia sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego	31
10.	Uzyskanie wsparcia w środowisku	14
11.	Doprowadzenie do uregulowania zadłużeń	5
12.	Uregulowanie sytuacji prawnej lokalu	2
13.	Doprowadzenie do zarejestrowania w PUP osób pozostających bez pracy	32
14.	Zapewnienie ciepłych posiłków w szkołach dla dzieci	4
15.	Pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych	1
16.	Pomoc w dotarciu do lekarza poradni specjalistycznej w celu diagnozy leczenia i rehabilitacji	9
17.	Wystąpienie do sądu wgląd w sytuację rodziny	2
18.	Pomoc w nawiązaniu zerwanych więzi rodzinnych	5
19.	Uzyskanie sprzętu medycznego bądź ortopedycznego	6
20.	Uzyskanie świadczenia zdrowotnego	10
21.	Zamówienie wizyty lekarza I-go kontaktu	3
22.	Zorganizowanie pomocy w formie usług opiekuńczych	16

23.	Podjęcie leczenia Poradni Zdrowia Psychicznego	3
24.	Usamodzielnienie się mieszkańców noclegowni i zasiedlenie mieszkań	9
25.	Pomoc w uzyskaniu miejsca w DPS	6
26.	Podjęcie leczenia odwykowego	5
27.	Wystąpienie o przymusowe leczenie	7
28.	Pomoc w załatwieniu detoksykacji	9
29.	Podjęcie terapii w MONAR	1
30.	Pomoc w dotarciu do odpowiedniej grupy wsparcia	7
31.	Współpraca z kuratorem w celu poprawy funkcjonowania rodziny	7
32.	Współpraca z pedagogiem szkolnym w celu poprawy funkcjonowania rodziny	4
33.	Skierowanie dziecka na zajęcia pozalekcyjne: świetlice, szkoły	1
34.	Wytypowanie osób do prac społecznie użytecznych	21
35.	Pomoc w uzyskiwaniu podstawowego sprzętu gospodarstwa domowego dla osób opuszczających placówkę	9
36.	Pomoc w przezwyciężeniu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	20
37.	Zawarcie kontraktów socjalnych	25
38.	Kontakt z innymi ośrodkami pomocy społecznej w celu zapewnienia schronienia osobom bezdomnym spoza Legnicy	41
39.	Współpraca z innymi instytucjami pomocowymi	31
40.	Zawarcie Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności	11
41.	Zorganizowanie kursu komputerowego dla mieszkańców noclegowni 50+	8

Ponadto Placówka pośredniczy w przekazywaniu mebli, sprzętu AGD i odzieży osobom ubogim i potrzebującym tego rodzaju sprzętu. Dary przekazują najczęściej osoby fizyczne tj. mieszkańcy Legnicy.

W minionym roku zorganizowano dla podopiecznych „Śniadanie Wielkanocne” oraz „Wieczerze Wigilijną” Dzieci mieszkające w Punkcie otrzymały paczki mikołajkowe od Prezydenta Legnicy, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Straży Miejskiej w Legnicy oraz KGHM.

Pracownicy Noclegowni współpracują z Policją, Służbą Ochrony Kolei, Strażą Miejską, PCK, ZGM, WSO, Urzędem Miasta w Legnicy, Miejską Izbą Wytrzeźwień w Legnicy, Poradniami Zdrowia Psychicznego, Ośrodkami Terapii Uzależnień od alkoholu, Miejskim Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz placówkami Służby Zdrowia. Współpracujemy również z Koordynatorem ds. Dzieci Krzywdzonych Wydziału ds. nieletnich i Patologii KMP w Legnicy.

ŻŁOBKI

Opieka w Żłobkach MOPS w Legnicy jest sprawowana nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3. Podstawowym zadaniem żłobków w 2014 r. było udzielanie świadczeń opiekuńczych poprzez: sprawowanie opieki nad dziećmi, zapewnienie dzieciom: warunków do prawidłowego rozwoju, odpowiedniego do ich wieku i potrzeb, wyżywienia zgodnie z obowiązującymi normami, właściwej opieki nad dziećmi zakwalifikowanymi do grup dyspanseryjnych, czuwanie nad bezpieczeństwem dzieci, wszechstronne rozwijanie indywidualnych zdolności ruchowych i manualnych odpowiednio do wieku i zapewnienie warunków bytowych zbliżonych jak najbardziej do warunków domowych.

W kwietniu 2014 r. do czterech funkcjonujących w Legnicy żłobków, złożonych zostało 170 kart zgłoszeniowych, 172 deklaracje o kontynuacji pobytu dziecka w żłobku w roku 2014/2015 oraz 3 wnioski z prośbą o przyjęcie dziecka złożone po upływie terminu określonego w Uchwale nr VII/76/11 Rady Miejskiej Legnicy. Razem, w okresie naboru 345 rodzin było zainteresowanych pobytom dziecka w żłobku. Wszystkie dzieci zostały przyjęte.

W związku z faktem, iż każdy żłobek w Legnicy jest przygotowany na przyjęcie 94 dzieci przez cały 2014 rok odbywały się dodatkowe przyjęcia dzieci do poszczególnych placówek. W sumie w 2014 r. z opieki w żłobkach skorzystało 507 dzieci, z tego:

- w Żłobku Nr 1 – 125,
- w Żłobku Nr 2 – 144,
- w Żłobku Nr 3 – 141,

- w Żłobku Nr 4 – 135.

Na dzień 31.12.2014 r. do poszczególnych placówek było zapisanych 319 dzieci.

W każdej placówce funkcjonowały trzy grupy wiekowe, do których dzieci dobierane były pod względem wiekowym i rozwojowym. Grupy liczyły średnio po 25 dzieci. Dziennie do żłobków uczęszczało średnio 58 dzieci. Podczas pobytu w żłobku dzieci miały zapewnione codziennie cztery zdrowe i smaczne posiłki.

W ciągu roku w żłobkach organizowane były imprezy okolicznościowe, takie jak: Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Babci, Mikołajki czy bal karnawałowy. Bardzo ważnym aspektem działalności żłobków w Legnicy, w 2014 r. była również współpraca z rodzicami. Wszystkie szczegóły związane z pobytem dziecka w żłobku były omawiane i wyjaśniane przy przyjęciu dziecka do placówki. Dla rodziców organizowane były tzw. „dni otwarte”, w czasie których mogli poznać zasady funkcjonowania instytucji oraz jej specyfikę.

Bezpośredni nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem żłobków Legnicy sprawowali kierownicy poszczególnych placówek. Personel zatrudniony w placówkach posiada odpowiednie kwalifikacje, a jego skład dostosowany jest do liczby dzieci uczęszczających.

W 2014 r. łączny koszt utrzymania czterech żłobków w Legnicy wynosił 4 822 511 zł.

Wszyscy rodzice dzieci uczęszczających do żłobków zobowiązani byli do ponoszenia opłat za pobyt oraz wyżywienie dziecka w żłobku. W 2014 r. opłata za pobyt dziecka w żłobku w Legnicy wynosiła 0,1% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za 1 godzinę pobytu dziecka w żłobku tj. 1,68 zł. W/w opłata ulegała obniżeniu o 50% za każde dziecko, w przypadku uczęszczania do żłobka więcej niż jednego dziecka z danej rodziny. Natomiast opłata za wyżywienie dziecka w żłobku wynosiła 5zł za każdy dzień pobytu dziecka w placówce. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności dziecka w żłobku powyżej jednego miesiąca, nie pobierana była opłata za pobyt. Opłata za wyżywienie nie była egzekwowana w przypadku nieobecności dziecka w żłobku przez kolejne 3 dni i dłużej.

W 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zmagał się z rodzicami, którzy nie regulowali w terminie opłat za pobyt i wyżywienie dziecka w żłobku. Na dzień 31 grudnia 2014 r. kwota zaległości w opłatach za żłobek wynosiła 40 355 zł. W związku z brakiem możliwości wyegzekwowania opłaty od rodziców, 9 spraw zostało skierowanych do sądu.

W 2014 r. w żłobkach dokonywano bieżących napraw, konserwacji urządzeń oraz niezbędnych prac remontowych, takich jak: wymiana stolarki okiennej (Żłobek nr 1 i nr 2), remont sanitariatów (Żłobek nr 1), remont szatni personelu (Żłobek nr 2) oraz modernizacji wężła cieplnego (Żłobek nr 4).

PIECZA ZASTĘPCZA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy jest wyznaczony przez Prezydenta Miasta na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W Ośrodku funkcjonuje Zespół ds. Pieczy Zastępczej, który opiekuje się i wspiera wszystkie funkcjonujące w mieście rodziny zastępcze.

W 2014 roku w Legnicy funkcjonowało 145 rodzin zastępczych, w których przebywało 201 dzieci i osób pełnoletnich.

Tabela 1. przedstawia liczbę rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w latach 2012-2014.

rok	2012	2013	2014
Liczba rodzin zastępczych	137	143	145
Liczba umieszczonych w nich dzieci	202	204	201

W 2014 roku, na podstawie postanowień sądu opiekuńczego, utworzono 18 nowych rodzin zastępczych, w których umieszczono 21 dzieci.

O umieszczeniu dzieci w rodzinie zastępczej zdecydował sąd opiekuńczy. Przed wydaniem postanowienia o ustanowieniu rodziny zastępczej, sąd zwrócił się do MOPS w Legnicy, jako organizatora pieczy zastępczej, o wydanie opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą. W 2014r. na wniosek Sądu Rejonowego w Legnicy, Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy wydał 28 opinii o kandydatach na rodzinę zastępczą.

W Legnicy funkcjonują trzy rodzaje rodzin zastępczych:

- spokrewnione z dzieckiem,
- niezawodowe,
- zawodowe, pełniące funkcję pogotowia rodzinnego.

Tabela 2. przedstawia rodzaje i liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Legnicy w latach 2012-2014.

rok	2012	2013	2014
Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	101	105	109
Rodziny niezawodowe	33	35	34

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	3	3	2
--	---	---	---

W 2014 roku w legnickich rodzinach zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego przebywało 14 dzieci w wieku do lat 7. Dzieci umieszczane były interwencyjnie, do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej. W 2014r. spośród 14 objętych opieką dzieci, 5 dzieci zostało przysposobionych, 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej spokrewnionej, 2 dzieci trafiło do placówki opiekuńczo-wychowawczej. Wobec 6 dzieci pozostających w pogotowiach rodzinnych sąd opiekuńczy nie zakończył w 2014 r. prowadzonych postępowań.

Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy w 2014 r. systematycznie prowadził grupowe spotkania dla wszystkich legnickich opiekunów zastępczych, mające na celu wzmocnienie zastępczych środowisk rodzinnych. Spotkania realizowane były na podstawie programów edukacyjno-wspierających, zatwierdzonych przez dyrektora MOPS w Legnicy. Dla rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych prowadzone było poradnictwo, mające na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Dodatkowo, w okresie od kwietnia do grudnia 2014r., 38 rodzin zastępczych objętych było opieką 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 3. przedstawia liczbę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i liczbę rodzin zastępczych objętych pomocą i wsparciem koordynatora, w latach 2012-2014.

rok	2012	2013	2014
Liczba koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej	2	2	2
Liczba rodzin zastępczych objętych pomocą koordynatora	50	38	38

Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej, dla każdego umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dziecka opracowali indywidualne plany pomocy dziecku, a także dokonywali oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz rodzin zastępczych. Ocena sytuacji dziecka przeprowadzana jest, dla dzieci do 3 roku życia, co 3 miesiące, natomiast w przypadku dzieci starszych, co 6 miesięcy. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka, sformułowana została opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, która następnie została przesłana jest do właściwego sądu opiekuńczego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy udziela wszystkim rodzinom zastępczym pomocy finansowej.

Tabela 4. przedstawia rodzaj i wysokość świadczeń wypłaconych rodzinom zastępczym w latach 2012-2014, w zł.

rok	2012	2013	2014
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej, wraz z dodatkami	1 412 104,00	1 442 591,00	1 469 546,00
Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	9 150,00	9 850,00	9 535,00
Jednorazowa pomoc pieniężna na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.	-----	-----	6.634,00
Jednorazowe świadczenie pieniężne dla rodziny zastępczej zawodowej na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego	3600,00	3 000,00	6 500,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodziny zastępczej zawodowej	-----	16 210,00	14 418,00
Wynagrodzenie, wraz z pochodnymi, za wykonanie zadania rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego oraz za świadczenie usług- pomoc przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i pracach gospodarskich	95 084,00	107 514,00	108 356,00
Świadczenie pieniężne za wykonanie zadania rodziny pomocowej	576,00	2 295,00	1 320,00
Wynagrodzenie za świadczenie usług- pomoc przy sprawowaniu opieki nad dzieckiem i pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego	-----	-----	7 178,00

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pomocą i wsparciem otacza również osoby pełnoletnie, które opuściły, po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom

dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, a także dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy. Osobom tym udzielana jest pomoc finansowa na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie.

Tabela 5. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na kontynuowanie nauki i wysokość świadczeń wypłaconych w latach 2012-2014.

rok	Liczba osób otrzymujących pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki
2012	70	254.319,00
2013	53	214.412,00
2014	56	209.814,00

Tabela 6. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na usamodzielnienie i wysokość świadczeń wypłaconych w zł. w latach 2012-2014.

rok	Liczba osób które otrzymały pomoc pieniężną na usamodzielnienie	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie
2012	19	95.017,00
2013	8	37.252,00
2014	11	64.305,00

Tabela 7. przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy na zagospodarowanie i wysokość świadczeń w zł. w latach 2012-2014.

rok	Liczba osób, które otrzymały pomoc na zagospodarowanie	Pomoc na zagospodarowanie
2012	20	97.779,00
2013	15	76.444,00
2014	17	84.649,00

Dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono zastępczych form opieki i wychowania rodzinnego, umieszczone zostały w pieczy instytucjonalnej tj. w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Na terenie Legnicy funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze: Pogotowie Opiekuńcze przy ul. Wojska Polskiego, Dom Dziecka przy ul. Wandy, Centrum Opiekuńczo – Wychowawcze przy ul. Słubickiej oraz Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Heweliusza. Nie zabezpiecza to potrzeb miasta w tym zakresie. Dlatego też legnickie dzieci umieszczane były w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinach zastępczych, na terenie innych powiatów.

Tabela 8. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w pieczy zastępczej, na terenie innych powiatów w 2014r.

Powiat	Liczba dzieci przebywających w innych powiatach	
	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Rodzina zastępcza
Szamotuły	1	0
Wolsztyn	3	0
Jawor	12	0
Lubin	0	3
Głogów	0	1
Nowy Sącz	0	1
Milicz	3	0
Limanowa	2	0
Grodzisk Wielkopolski	0	2
Koło	0	1
Kłodzko	4	0
Białogard	11	0
Wołów	5	0
Legnica (powiat ziemski)	4	18
Częstochowa	3	0
Olesno	1	0
Poznań	0	1
Polkowice	2	0

Wrocław	1	0
Katowice	1	0
RAZEM	53 dzieci	27 dzieci

W związku z powyższym miasto Legnica zobowiązane było do ponoszenia wydatków na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na podstawie zawartych porozumień.

Tabela 9. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów i wydatki poniesione za ich pobyt w zł., na podstawie zawartych porozumień.

rok	Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami
2012	40	1.029.614,00
2013	55	1.361.255,00
2014	53	1.613 580,00

Tabela 10. przedstawia liczbę legnickich dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów i wydatki poniesione za ich pobyt w zł., na podstawie zawartych porozumień.

rok	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami	Wydatki poniesione za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, zgodnie z zawartymi porozumieniami
2012	30	262.004,00
2013	25	239.015,00
2014	27	267 367,00

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy prowadził postępowania wobec rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, w sprawie ustalenia opłaty lub odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt małoletnich w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 11. przedstawia liczbę wydanych decyzji w latach 2012-2014.

rok	2012	2013	2014
Liczba decyzji w sprawie odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	189	564	349
Liczba decyzji ustalających opłatę za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej	9	17	15

W 2014 r. zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Dyrektor MOPS w Legnicy wytoczył 23 powództwa do Sądu Rejonowego w Legnicy o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 23 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w Legnicy.

RODZINNY DOM DZIECKA

Rodzinny Dom Dziecka MOPS w Legnicy jest placówką opiekuńczo – wychowawczą, którą prowadzą małżonkowie, posiadający dwójkę własnych, dorosłych już dzieci. Opiekunowie są pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy. Posiadają świadectwo ukończenia szkolenia PRIDE, kwalifikującego małżonków do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pozytywną opinię Ośrodka Adopcyjnego dotyczącą predyspozycji do pełnienia w/w funkcji.

Z uwagi na warunki mieszkaniowe i obowiązujące standardy placówka rodzinna w Legnicy jest w stanie zapewnić bezpieczny dom piątce dzieci. Od stycznia do grudnia 2014 r. w Rodzinnym Domu Dziecka MOPS przebywało sześcioro dzieci w tym: dwóch chłopców w wieku 9 i 12 lat, trzy dziewczynki w wieku 12 i 14 lat oraz jedna osoba pełnoletnia, która kontynuuje naukę w szkole średniej. W październiku 2014 r. jeden z chłopców został przysposobiony i opuścił placówkę rodzinną. W związku z powyższym w grudniu 2014 r. do Rodzinnego Domu Dziecka zostało przyjęte dziecko z Pogotowia Opiekuńczego w Legnicy. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w placówce na podstawie orzeczeń Sądu Rejonowego w Legnicy. Opiekunowie troszczyli się o potrzeby bytowe, edukacyjne, emocjonalne i społeczne małoletnich, ze szczególnym uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb. Dzieci aktywnie uczestniczyły w życiu rodziny, pomagały w codziennych pracach i obowiązkach. Po zajęciach w szkole uczęszczały na zajęcia wyrównawcze i kółka zainteresowań. Dwoje dzieci należy do harcerstwa i aktywnie

uczestniczy w zbiórkach oraz innych akcjach organizowanych przez hufiec. Wszystkie dzieci biorą aktywny udział w zajęciach organizowanych w Spółdzielczym Domu Kultury „Kopernik” w Legnicy takich jak plastyka, szachy. Dzieci z opiekunami łączą pozytywne, pełne ciepła i zrozumienia relacje.

Podopieczni Rodzinnego Domu Dziecka dwa razy w tygodniu uczestniczyli w zajęciach organizowanych w Ośrodku Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży MOPS w Legnicy. Objęcie byli również terapią logopedyczną, pedagogiczną oraz psychologiczną. W okresie ferii zimowych i wakacji uczestniczyli w zorganizowanych formach wypoczynku.

Działania opiekunów zastępczych wspierane były przez Zespół do Spraw Pieczy Zastępczej MOPS w Legnicy, który koordynował prace pomocowe, skierowane na rodzinę. Pracownicy Zespołu do Spraw Pieczy Zastępczej wspierali kierownika placówki w sporządzaniu planu pomocy dziecku oraz w dokonywaniu oceny sytuacji dziecka, zgodnie z przepisami.

W minionym roku opiekunowie dbali również o podtrzymywanie więzi rodzinnych. Za zgodą sądu i opiekunów, dzieci spotykały się z rodzicami, dziadkami, rodzeństwem oraz wujostwem. Jednak obecna sytuacja rodziców biologicznych dzieci nie pozwala na ich powrót do domu rodzinnego. W przypadku dwójki dzieci rodzice zostali pozbawieni, przez sąd władzy rodzicielskiej. Pozostałym rodzicom dzieci, które przebywają w placówce władza rodzicielska została ograniczona. Jedno dziecko z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszone do Ośrodka Adopcyjnego we Wrocławiu. Do dzisiaj nie udało się znaleźć rodziny gotowej na przyjęcie dziecka.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówka rodzinna w 2014 r. otrzymywała co miesiąc środki finansowe na utrzymanie dzieci w zryczałtowanej kwocie w wysokości 750 zł na jedno dziecko oraz środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki. W/w suma była przeznaczana między innymi na:

- wyżywienie dostosowane do potrzeb rozwojowych dziecka,
- wyposażenie: w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb dziecka,
- środki higieny osobistej,
- podręczniki, pomoce i przybory szkolne,
- koszty przejazdu,
- zajęcia kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
- zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego dziecka,

- kieszonkowe,
- opłatę za pobyt w bursie lub internacie.

Dodatkowo raz w roku każdemu dziecku przysługiwało dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania w wysokości 1 000 zł. Natomiast środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki rodzinnej i były przeznaczone na:

- utrzymanie lokalu mieszkalnego,
- usługi telekomunikacyjne,
- bieżące naprawy, remonty oraz wyposażenie placówki w niezbędny sprzęt,
- świadczenia opieki zdrowotnej, które nie są finansowane z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej,
- wyrównywanie opóźnień w nauce.

Lokal, w którym znajduje się placówka rodzinna spełnia wymagane w przepisach standardy. Wyposażony jest we wszelkie ułatwiające życie sprzęty gospodarstwa domowego. Pomieszczenia są kolorowe, funkcjonalnie urządzone. W minionym roku na bieżąco dokonywane były naprawy i drobne prace remontowe. Dzieci mają do dyspozycji komputer z dostępem do Internetu.

ODDZIAŁ – OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

W 2014 roku w Ośrodku Interwencji Kryzysowej objęto interwencją i pomocą 800 środowisk. Udzielono pomocy 954 osobom dorosłym. Interwencja i pomoc dotycząca osób niepełnoletnich udzielona została 141 osobom.

Biorąc pod uwagę formy pracy realizowane w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przeprowadzono:

- 2745 spotkań terapeutycznych z osobami dorosłymi, dotyczyły one 171 osób,
- 298 spotkań terapeutycznych z dziećmi i młodzieżą, dotyczyły one 27 osób,
- 180 spotkań z parami rodzicielskimi, małżeńskimi lub innymi subsystemami rodzinnymi, dotyczyły one 77 par,
- 152 konsultacje jednorazowe, dotyczyły one 156 osób,
- 1059 spotkań konsultacyjnych o charakterze poradnictwa (niejednorazowe), dotyczyły one 267 osób dorosłych,
- 113 spotkań konsultacyjnych o charakterze poradnictwa (niejednorazowe) z dziećmi i młodzieżą, dotyczyły one 30 osób niepełnoletnich,

- 40 spotkań diagnostycznych dla dzieci i młodzieży, przeprowadzono diagnozę 18 dzieci i młodzieży,
- diagnozę psychologiczną 1 osoby dorosłej, na zlecenie Sądu,
- 94 spotkania konsultacyjne i terapeutyczne w środowisku, dotyczyły one 8 osób. Praca konsultacyjna, terapeutyczna prowadzona w środowisku dotyczyła osób niepełnosprawnych, starszych i chorych,
- 67 interwencji kryzysowych wobec 54 osób. Interwencje siedemnastokrotnie miały miejsce w środowisku podopiecznych OIK, pięćdziesięciokrotnie interweniowano po zgłoszeniu się podopiecznych do OIK.

Psycholodzy OIK brali udział w 363 posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie. Logopedzi Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzili pracę z 75 osobami, w tym z 5 osobami dorosłymi.

Realizując zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w 2014 roku realizowano programy otwartych grup wsparcia dla rodziców :

- 1) „Grupa wsparcia dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym”. Spotkania odbywały się raz w miesiącu do lipca 2014r.,
- 2) „Niepokoje rodziców wokół rozwoju dzieci do 3 roku życia”. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu do lipca 2014r.

Praca oddziału – Ośrodek Interwencji Kryzysowej na rzecz innych jednostek organizacyjnych MOPS:

- 1) realizacja programu dla pracowników zespołów terapeutyczno-opiekuńczych DPS dla Dorosłych – przeprowadzono szkolenia dla personelu DPS „Współpraca z rodzinami mieszkańców DPS dla Dorosłych”. Szkolenie przeprowadzono 12.11.2014 r., 19.11.2014 r., 03.12.2014 r.;
- 2) praca na rzecz podopiecznych DPS dla Dorosłych, spotkania terapeutyczne i interwencyjne. Przygotowanie opinii w procedurze kwalifikacji do DPS;
- 3) praca na rzecz podopiecznych Domu Dziennego Pobytu ul. Moniuszki. Spotkania nt. „Profilaktyka zdrowia w wieku senioralnym”, systematyczna praca psychoedukacyjna (2 raz w miesiącu). Zajęcia ruchowe dla podopiecznych DDP;
- 4) praca na rzecz Domu Dziennego Pobytu dla Dorosłych ul. Korfantego – zajęcia aktywizacji ruchowej (1 raz w tygodniu);

- 5) praca na rzecz podopiecznych Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci ul. K. Puchatka, spotkania terapeutyczne i psychoprofilaktyczne z podopiecznymi DPS;
- 6) praca na rzecz Pogotowia Rodzinnego. Diagnoza rozwoju psychoruchowego małych dzieci – podopiecznych PR;
- 7) praca interwencyjna, wczesnoprofilaktyczna i edukacyjna na rzecz żłobków; spotkania psychoedukacyjne dla rodziców, obserwacja i diagnoza dzieci od 1 do 3 roku życia;
- 8) praca na rzecz Zespołu Asystentów Rodzinnych, doradztwo programowe, i wsparcie merytoryczne asystentów. Spotkania raz w tygodniu;
- 9) praca na rzecz pracowników socjalnych MOPS; wspieranie w pracy socjalnej, pomoc w pracy z podopiecznymi obcojęzycznymi.

Współpraca oddziału – Ośrodek Interwencji Kryzysowej z innymi instytucjami pomocowymi na terenie Legnicy:

W ramach działań interwencyjnych podejmowano współpracę z Wydziałem III Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Legnicy, Komitetem Ochrony Praw Dziecka, Rzecznikiem Praw Obywatelskich, Domami Dziecka w Legnicy, Placówkami Leczenia Odwykowego i psychologami szkół podstawowych, gimnazjów i liceów w Legnicy.

Zdarzenia kryzysowe rejestrowane w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w 2014 roku:

- 1) Przemoc w rodzinie fizyczna i psychiczna. Zaburzenia i choroby będące konsekwencją zdarzeń krytycznych.
- 2) Przemoc w rodzinie w formie zaniedbania osób zależnych, zaburzenia psychiczne, trudności adaptacyjne i emocjonalne jako konsekwencje zdarzeń przemocowych w formie zaniedbania.
- 3) Uzależnienia. Alkohol w rodzinie i konsekwencje nadużywania alkoholu przez jej członków.
- 4) Uzależnienia. Alkohol w rodzinie i konsekwencje zdarzeń kryzysowych wcześniejszych – dorosłe dzieci alkoholików. Dorosłe ofiary przemocy domowej.
- 5) Problemy w rodzinie i małżeństwie. Rozpad związku.
- 6) Problemy wychowawcze rodziny. Zachowania opozycyjno-buntownicze, depresyjne, załamania adaptacji i dorastającej młodzieży i młodych dorosłych. Kryzys przeżywany przez rodziców i najbliższe osoby.
- 7) Kryzysowe konsekwencje wypadków komunikacyjnych i innych zdarzeń losowych.
- 8) Żałoba, śmierć, terminalna choroba osób bliskich, niepełnosprawność.

PROGRAM KOREKCYJNO – EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY W RODZINIE

W 2014r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy podejmował również działania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego. Powyższe zadanie realizowane było w okresie od kwietnia do grudnia 2014 r. przez dwie osoby, które posiadają zgodne z przepisami kwalifikacje oraz ukończyły specjalistyczne szkolenie w tym zakresie. Zadanie w całości finansowane było ze środków z budżetu państwa. Na jego realizację przeznaczono kwotę 14.163 zł. Adresatami programu były osoby, które w związku ze stosowaniem przemocy w rodzinie zostały zobowiązane przez sąd do uczestnictwa w programie oraz osoby, których uczestnictwo w programie wynikało z osobistej decyzji. Do programu przystąpiło 6 mężczyzn. Spotkania miały miejsce raz w tygodniu i odbywały się poza siedzibą Ośrodka. Program realizowany był w formie warsztatowej, metodami interaktywnymi z nastawieniem na przekazywanie doświadczeń praktycznych. W 2014r. program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie ukończyła 1 osoba.

OŚRODEK POMOCY TERAPEUTYCZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży to specjalistyczna placówka wsparcia dziennego, która odgrywa istotną rolę w procesie wspierania rodziny w realizacji jej podstawowych funkcji. Ośrodek funkcjonuje codziennie, od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-18.00 i przyjmuje dzieci i młodzież uczęszczającą do szkół. Każdy uczestnik Ośrodka ma opracowany indywidualny plan pomocy, oparty na analizie sytuacji rodzinnej i na podstawie diagnozy psychologicznej lub pedagogicznej.

Realizacja wyżej wymienionych zadań Ośrodka odbywa się w dwóch grupach wychowawczych, a także w kontakcie indywidualnym z dzieckiem, młodzieżą i dorosłymi (rodzicami i opiekunami). W 2014 roku z pomocy Ośrodka skorzystało 265 osób, w tym 126 dzieci i młodzieży, 139 osób dorosłych.

Praca opiekuńczo – wychowawcza odbywa się w dwóch grupach wychowawczych, dla dzieci w wieku 7-11 lat i dla młodzieży w wieku 12-18 lat.

Podstawowym zadaniem placówki jest poprawa społecznego i emocjonalnego funkcjonowania wychowanków w środowisku i najbliższym otoczeniu społecznym. W 2014 r. w Ośrodku realizowano zadania opiekuńcze, wychowawcze, społeczne, a także terapeutyczne i profilaktyczne.

Funkcja opiekuńcza realizowana była w ośrodku przez wspieranie rodziny w zakresie zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i opieki na okres pobytu dziennego w placówce. Z tą funkcją ściśle wiąże się funkcja wychowawcza polegająca na organizowaniu czasu wolnego i rozrywki, również na kształtowaniu u dzieci i młodzieży potrzeby osiągnięć i rozwijaniu zainteresowań, pobudzania aktywności twórczej i społecznej. W związku z tym w 2014 roku ponownie nawiązano współpracę z Fundacją Avatar. Raz w tygodniu dzieci i młodzież z grup wychowawczych uczestniczyła w zajęciach teatralno – kuglarskich prowadzonych przez instruktora Teatru Avatar. Zajęcia zostały zakończone przedstawieniem dzieci w Galerii Piastów w okresie świątecznym. Podopieczni ośrodka uczestniczyli także w zajęciach teatralnych. Odbyły się dwa spektakle teatralne z okazji Dnia Matki oraz Świąt Bożego Narodzenia. Scenariusze występów opracowywane są przez nauczyciela prowadzącego zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze z języka polskiego. Na przedstawienia zapraszani są rodzice. Na spotkanie wigilijne przybyły całe rodziny naszych wychowanków (babcie, dziadkowie, rodzeństwo).

Organizowane były również zajęcia rekreacyjne, zabawy i gry zespołowe oraz sportowe. Odbywały się różnego rodzaju uroczystości i imprezy okolicznościowe. Wszelkie tego rodzaju zajęcia przeciwdziałały nudzie, odciągały dzieci i młodzież od zachowań ryzykownych.

Funkcja wychowawcza ośrodka obejmuje także pracę dydaktyczną, pomoc w odrabianiu zadań domowych i wyrównywaniu braków edukacyjnych. Praca dydaktyczna z wychowankami było często niełatwym zadaniem. Należy pamiętać, że podopieczni ośrodka często nie lubią się uczyć i nie mają nawyku systematycznego odrabiania zadań domowych. Nierzadko też pochodzą z rodzin, w których nikt nie motywuje ich do nauki lub po prostu nie jest w stanie pomóc dziecku w nauce ze względu np. na niski poziom wykształcenia.

W ośrodku w 2014 r. zorganizowane były zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla dzieci klas I - III z języka polskiego i matematyki. Wszystkie dzieci uczęszczające do ośrodka mają problemy w nauce. Przyczyny tych trudności są różne. U dzieci młodszych są to trudności wynikające z zaburzeń percepcji wzrokowej i słuchowej, grafomotorycznej. Nie otrzymują też wsparcia ze strony rodziców w odrabianiu lekcji w domu, nie powtarzają, nie ćwiczą. U dzieci starszych trudności w nauce wynikają często z problemów emocjonalnych i braków programowych z lat wcześniejszych

W zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych z języka polskiego w 2014 roku udział brało 58 osób. Były to dzieci od IV klasy szkoły podstawowej do szkół ponadgimnazjalnych. Zajęcia prowadzone były z podziałem na grupy wiekowe, od 4 do 5 osób. W 2014 r.

największe trudności nauka sprawiała czwartoklasistom. Mieli trudności z wejściem w nowy rytm pracy, pracowali w wolnym tempie, często w czasie odrabiania lekcji szybko się męczyli, chcieli się bawić. Uczniowie klas V i VI potrzebowali wskazówek w trakcie tworzenia form wypowiedzi pisemnych, w zadaniach z ortografii, gramatyki. Starsi uczestnicy – gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne potrzebowali pomocy w pisaniu trudnych form wypowiedzi – rozprawka, charakterystyka, opowiadanie. Wszyscy podopieczni mieli ogromne trudności w samodzielnej pracy.

W 2014 r. zajęciach dydaktyczno – wyrównawczych z matematyki uczestniczyło 59 wychowanków od klasy IV szkół podstawowych do szkół ponadgimnazjalnych. Braki programowe z tego przedmiotu były bardzo duże. Na bieżąco udzielana była pomoc w odrabianiu lekcji. Dzieci miały trudności z czytaniem treści zadań ze zrozumieniem, korzystaniem ze zbiorów zadań, tablic matematycznych.

Funkcja terapeutyczna Ośrodka obejmuje organizowanie w placówce zajęć psychoterapeutycznych i socjoterapeutycznych. W 2014 r. zajęcia te miały na celu korektę niewłaściwych postaw społecznych i wzorców zachowań u dzieci i młodzieży, a także kształtowanie właściwego stosunku wobec samego siebie i otaczającego świata.

W Ośrodku prowadzone były zajęcia z terapii pedagogicznej, zajęcia socjoterapeutyczne, konsultacje psychologiczne oraz programy profilaktyczne. Na terapię pedagogiczną w 2014 roku uczęszczało 46 osób. Praca z uczestnikami zajęć ukierunkowana była na usuwanie przyczyn niepowodzeń szkolnych poprzez stymulowanie zaburzonych funkcji. Dzieci, które uczestniczyły w zajęciach mają specyficzne trudności w nauce związane z zaburzeniami o charakterze dyslektycznym, dysortograficznym, dysgraficznym. Sprawia to, że mają obniżone poczucie wartości, nie wierzą w siebie, boją podejmować się nowych zadań. Każde dziecko uczestniczące w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych ma opracowany indywidualny plan terapii dostosowany do potrzeb i możliwości intelektualnych.

Kolejną formą działań specjalistycznych w Ośrodku była pomoc psychologiczna. Z tej formy skorzystało 69 dzieci i 139 osób dorosłych, najczęściej rodzice i opiekunowie dzieci uczęszczających do ośrodka. Psycholodzy prowadzili spotkania konsultacyjne z osobami dorosłymi (681 spotkań) oraz z dziećmi i młodzieżą (536 spotkań). Praca z dziećmi odbywała się w formie zajęć socjoterapeutycznych. Prowadzone były cztery grupy socjoterapeutyczne, w których realizowano zajęcia dotyczące: rozpoznawania i nazywania emocji, poznawanie siebie, wyrażanie siebie, samoocena, dawanie i otrzymywanie pozytywnych komunikatów, komunikacja i rozwiązywanie konfliktów.

Rodzice dzieci uczęszczających do ośrodka również korzystali z konsultacji psychologicznych w ramach psychoedukacji. Najczęściej zgłaszanymi problemami były trudności z wychowaniem dzieci, problemy szkolne, przemoc w rodzinie. Trudnym dla rodziców zagadnieniem był również zarówno dziecięcy jak i młodzieżowy bunt. Część rodziców zgłaszała się z problemami dzieci, a tak naprawdę głównym tematem były problemy osobiste opiekuna.

Kolejnym zadaniem ośrodka było prowadzenie działalności profilaktycznej zapobieganie dysfunkcjom w rozwoju społecznym wychowanków. W 2014 r. w Ośrodku organizowane były zajęcia pobudzające aktywność wychowanków, dostarczające pozytywnych wzorców postępowania wspomagające w kształtowaniu właściwych relacji interpersonalnych z innymi. Podejmowane były działania interwencyjne skierowane do grup tzw. zwiększonego ryzyka, a więc dzieci z rodzin alkoholowych, dotkniętych przemocą.

Praca z dziećmi i młodzieżą odbywała się w ścisłej współpracy z rodzicami czy opiekunami. Systematyczna współpraca przynosiła efekty znacznie szybciej. Korekta funkcjonowania rodziny, w której dziecko jest widoczne przynosi zadowolenie obydwu stronom. Podopieczni Ośrodka uczestniczyli w zajęciach sportowych. Przez osiem miesięcy w roku dzieci i młodzież korzystały z boiska sportowego przy Szkole Podstawowej nr 18. Zajęcia sportowe były organizowane przy ścisłej współpracy animatora sportowego – pedagoga szkoły. Sport to nie tylko promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, odgrywa on istotną rolę profilaktyczną dostarczając młodzieży alternatywy wobec używek, daje możliwość spędzania czasu wolnego, kształtuje również społeczne umiejętności np. pozytywnej relacji z innymi, ponoszenia porażek i niepowodzeń, a także kulturalnego kibicowania.

Bardzo ważnym elementem pracy wychowawców były spotkania z rodzicami i opiekunami dzieci. Spotkania odbywały się w ośrodku, jak również w miejscu zamieszkania. Wychowawcy towarzyszyli rodzicom w spotkaniach z pracownikami innych służb i instytucji zaangażowanych w pomoc rodzinie. Większa część rodzin współpracowała z wychowawcami, informowała o trudnych sytuacjach rodzinnych, szukała wsparcia.

W 2014 roku w Ośrodku realizowany był program dożywiania dzieci „Stół, który łączy” oraz dziewięć programów profilaktycznych. Fundusze na realizację tych programów ośrodek otrzymał z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pracownicy ośrodka uczestniczyli w szkoleniach :

- 1) „Trening umiejętności wychowawczych”
- 2) „Warsztaty psychoterapeutyczne i psychoedukacyjne jako metody pracy z osobami

poszkodowanymi w przemoc domowej i przemoc w rodzinie z problemem alkoholowym”.

Ośrodek Pomocy Terapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży pełni ważną rolę w środowisku lokalnym. Wspiera rodziny w opiece i wychowaniu dzieci. Funkcjonuje w społeczności lokalnej, znajduje się więc najbliżej potrzebujących. Wspiera rodzinę, ale jej nie zastępuje, pomaga jej w realizacji podstawowych funkcji względem dzieci.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy od 1 grudnia 1998 roku. Zasady, tryb przyznawania i wysokość tego świadczenia zostały określone w aktualnie obowiązującej ustawie o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001 roku (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz 966 z późn. zmianami).

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem obligatoryjnym, które przysługuje wszystkim osobom spełniającym warunki ustawowe. Ustawa określa zarówno przesłanki przyznania dodatku, jak również sposób ustalania jego wysokości. Organ przyznający dodatki mieszkaniowe nie ma swobody w wyborze rozstrzygnięcia. Decyzje nie są podejmowane w ramach tzw. uznania administracyjnego.

Od stycznia 2004 r. wypłata dodatków mieszkaniowych jest w całości finansowana wyłącznie ze środków własnych gminy.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. W związku z tym ponowny wniosek o dodatek mieszkaniowy należy złożyć w szóstym miesiącu korzystania z dodatku, aby zachować ciągłość dofinansowania do czynszu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, które posiadają tytuł prawny do zajmowanego lokalu, spełniają kryterium metrażowe i dochodowe. Łączne spełnienie tych warunków stanowi podstawę do uzyskania pomocy w formie dofinansowania do wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

W roku 2014 wydano 4 040 decyzji dotyczących dodatków mieszkaniowych, w tym 3 782 decyzje pozytywne, 230 odmów z uwagi na niespełnienie kryteriów zawartych w ustawie o dodatkach mieszkaniowych oraz 28 decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

Wśród wydanych decyzji pozytywnych było:

- 2 290 decyzji przyznających dodatki na lokale komunalne;
- 920 decyzji przyznających dodatki na lokale spółdzielcze;
- 572 decyzje przyznające dodatki na pozostałe lokale, w tym zakładowe.

W przypadkach stwierdzenia, że osoby którym przyznano dodatek mieszkaniowy nie opłacały na bieżąco czynszu, na wnioski zarządców, wydano 255 decyzji wstrzymujących wypłatę dodatków mieszkaniowych.

W celu weryfikacji danych zawartych we wnioskach o przyznanie tej formy pomocy, przepisy dopuszczają przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o dodatek mieszkaniowy. Wywiad środowiskowy przeprowadzany jest wybiórczo przez pracownika Działu Dodatków Mieszkaniowych posiadającego upoważnienie Prezydenta Miasta Legnicy. Nie musi to być pracownik socjalny. W trakcie wywiadu pracownik może żądać od wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego złożenia, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenia o stanie majątkowym, zawierającego w szczególności dane dotyczące posiadanych ruchomości i nieruchomości oraz zasobów pieniężnych. Odmowa złożenia takiego oświadczenia stanowi podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania dodatku mieszkaniowego. W roku 2014 do przeprowadzenia wywiadu wytypowano 114 środowisk. Przeprowadzono 91 wywiadów, zaś w 1 przypadku wnioskodawca zrezygnował z ubiegania się o dodatek mieszkaniowy po przeprowadzonym wywiadzie środowiskowym w miejscu zamieszkania. W 13 przypadkach nie zastano wnioskodawców w miejscu ich zamieszkania, co skutkowało wydaniem decyzji odmownych ze względu na uniemożliwienie przeprowadzenia wywiadu i nie złożenie oświadczenia o stanie majątkowym, natomiast w 10 przypadkach osoby zainteresowane otrzymaniem dodatku mieszkaniowego zrezygnowały z ubiegania się o dofinansowanie do ponoszonych przez siebie opłat mieszkaniowych w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego w miejscu ich zamieszkania.

W roku 2014 wypłacone zostały dodatki mieszkaniowe na kwotę 4 674 542 zł, a liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych wynosiła 22 667.

Od kilku lat obserwowany jest stały spadek liczby wypłacanych dodatków mieszkaniowych, liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy oraz kwoty wypłacanych dodatków mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe w latach 2012 - 2014

Rok	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba osób/rodzin	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)
2012	25.149	2096	5.037.432
2013	24.127	2011	4.924.295
2014	22. 667	1889	4.674.542

ZRYCZAŁTOWANE DODATKI ENERGETYCZNE

Zryczałtowane dodatki energetyczne zostały wprowadzone ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku – Prawo energetyczne (j. t. Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.) i obowiązują od 1 stycznia 2014 r.

Wypłata zryczałtowanego dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej. Dodatek energetyczny wypłacają gminy.

Zryczałtowany dodatek energetyczny, zgodnie z powołaną wyżej ustawą, przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej. Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 28 listopada 2013 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 30 kwietnia 2014 r. oraz z obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 17 kwietnia 2014 roku w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2014 r. do 30 kwietnia 2015 r., wysokość dodatku energetycznego obowiązująca w tych okresach dla gospodarstwa domowego:

- 1) prowadzonego przez osobę samotną - wynosiła 11,36 zł/miesiąc;
- 2) składającego się z 2 do 4 osób – wynosiła 15,77 zł/miesiąc;

3) składającego się z co najmniej 5 osób – wynosiła 18,93 zł/miesiąc.

W roku 2014 wydano 818 decyzji dotyczących zryczałtowanych dodatków energetycznych, w tym 814 decyzji pozytywnych oraz 4 decyzje o umorzeniu postępowania w sprawie przyznania zryczałtowanego dodatku energetycznego. Wśród wydanych decyzji pozytywnych było:

- 297 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych prowadzonych przez osoby samotne;
- 411 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób;
- 106 decyzji przyznających dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób;

W roku 2014 wypłacone zostały zryczałtowane dodatki energetyczne na kwotę 36 587,10 zł, a liczba wypłaconych świadczeń wynosiła 2 513. Koszt realizacji wypłat dodatków energetycznych wyniósł natomiast 731,74 zł.

Wskazać należy, że z tej formy pomocy w 2014 roku skorzystało jedynie 406 gospodarstw domowych. Na taką sytuację wpłynęło małe zainteresowanie osób uprawnionych do otrzymywania zryczałtowanego dodatku energetycznego, spowodowane głównie niskimi kwotami tego świadczenia.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Świadczenia rodzinne kierowane są do rodzin najuboższych oraz rodzin średnio zamożnych mających na utrzymaniu dzieci. Ich celem jest uzupełnianie dochodów rodzin tak, aby pozwalały one częściowo zrekompensować koszty pojawienia się dziecka w rodzinie, jego utrzymania i edukacji.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka .

Świadczenia rodzinne przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne. Przyznawanie świadczeń rodzinnych uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dla rodzin ubiegających się o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego do 31 października 2014 roku wynosiło 539 zł na osobę lub 623 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Od 1 listopada 2014 roku odpowiednio 574 zł oraz 664 zł. Kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wynosi 1922 zł na osobę. Obowiązuje również kryterium dochodowe przy ubieganiu się o specjalny zasiłek opiekuńczy – dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty 664 zł (do 31 października 2014 r. - 623 zł).

Kwoty kryteriów dochodowych uprawniających do zasiłku rodzinnego, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin.

Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest na roczne okresy zasiłkowe od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten odpowiednio pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że w pierwszej kolejności do łżenia na utrzymanie dzieci zobowiązani są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W przypadku prawa do zasiłku rodzinnego dla osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców (chyba, że z przyczyn obiektywnych jest to niemożliwe).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo

- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie :

- 77 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 106 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 115 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Osoba, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka (1000 zł – świadczenie jednorazowe),
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka (170 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 340 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci),
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie (80 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (60 zł na dziecko do 5 roku życia, 80 zł – na dziecko od 5 do 24 roku życia),
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (90 zł na internat/stancję lub 50 zł na dojazd do szkoły),
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł - świadczenie przyznawane jednorazowo w okresie zasiłkowym).

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samoistnie (zasiłek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie

dotychczasowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

1) **zasiłek pielęgnacyjny** (153 zł miesięcznie) – świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, pobierające dodatek pielęgnacyjny wypłacany przy emeryturze lub rencie z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

2) **świadczenie pielęgnacyjne** – przysługuje:

a) matce albo ojcu,

b) opiekunowi faktycznemu dziecka,

c) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,

d) innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny –

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub

- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Do 30 kwietnia 2014 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 620 zł miesięcznie, od 1 maja 2014 r. wynosi 800 zł miesięcznie.

Osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne miały ponadto w 2014 roku prawo do dodatkowej- przyznawanej z urzędu - pomocy finansowej w wysokości 200 zł

miesięcznie na podstawie rządowego programu wspierania osób otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne.

- 3) **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

O specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się mogą osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny w stosunku do osoby wymagającej opieki. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego to kwota 520 zł miesięcznie.

Ze środków finansowych budżetu państwa przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wypłacano ponadto w 2014 roku, wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku, zasiłki dla opiekunów.

Świadczenia te przysługują osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna opłacane były **składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe**. Organ realizujący świadczenia rodzinne opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz odpowiednio specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia (25-letni okres składkowy i nieskładkowy, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Składek nie opłaca się za osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane są za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

**Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych
w latach 2012 – 2014**

Rodzaj świadczeń	2012	2013	2014
Świadczenia rodzinne	4 695	4 542	4 336

Od początku obowiązywania ustawy o świadczeniach rodzinnych tj. od 1 maja 2004 roku do października 2012 r. kryterium uprawniające do świadczeń pozostawało na tym samym poziomie. W listopadzie 2012 r. wzrosło kryterium dochodowe z kwoty 504 zł do 539 zł na osobę w rodzinie i z kwoty 583 zł do kwoty 623 zł na osobę w rodzinie wychowującej niepełnosprawne dziecko, a od listopada 2014 r. z kwoty 539 zł do 574 zł na osobę w rodzinie i z kwoty 623 zł do kwoty 664 zł na osobę w rodzinie wychowującej niepełnosprawne dziecko. Kwoty kryterium wzrastają nieznacząco stąd zaobserwować można tendencję spadkową w liczbie rodzin korzystających z pomocy. Na utratę prawa do świadczeń rodzinnych wpływ ma również korzystanie ze świadczeń w krajach UE, malejąca liczba dzieci w wieku uprawniającym do pomocy, czy też możliwość odliczenia od podatku tzw. ulgi na dzieci, gdyż zmniejszenie wartości należnego podatku powoduje wzrost dochodu, od którego zależy uprawnienie do świadczeń.

**Z A S I Ł K I R O D Z I N N E
I D O D A T K I D O Z A S I Ł K Ó W R O D Z I N N Y C H**

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł
Zasiłki rodzinne	49 997	4 329 811	46 582	4 573 003	42 420	4 185 368

Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:

1. urodzenia dziecka	258	258 000	252	252 000	187	187 000
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 518	591 205	1 355	529 376	891	348 030
3. samotnego wychowywania dziecka	5 098	889 600	4 697	820 710	4 365	768 940
4. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	3 483	269 900	3 426	263 440	3 416	260 900

5. rozpoczęcia roku szk.	3 007	300 700	2 843	284 300	2 667	266 700
6. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	142	10 740	125	9 130	102	7 820
7. wychowywanie dziecka w rodzinie	7 259	580 720	6 906	552 480	6 611	528 880
Ogółem (zasiłki rodzinne + dodatki)	X	7 230 676	X	7 284 439	X	6 553 638

P O Z O S T A Ł E Ś W I A D C Z E N I A

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	849	849 000	666	666 000	550	550 000
Zasiłki pielęgnacyjne	30 038	4 595 814	31 955	4 889 115	32 623	4 991 319
Świadczenia pielęgnacyjne	3 990	2 067 253	3 252	1 810 158	2 812	2 080 454
Specjalny zasiłek opiekuńczy (od 1 stycznia 2013 r.)	-	-	67	33 991	112	57 339
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	1 179	117 900	2	200
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (w 2013 r. podniesiono wiek emerytalny w związku z tym konieczne było dopłacenie składek osobom już wyrejestrowanym z ubezpiec.)	2 579	365 007	4 368	649 636	3 347	603 640
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	2 008	93 520	1 678	82 200	1 781	109 105
Jednorazowa zapomoga wypłacana ze środków gminnych	168	84 000	0	0	0	0
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	1 997	199 700	1 782	356 400	2 828	565 600

Z analizy danych wynika, że systematycznie zmniejsza się liczba rodzin uprawnionych do świadczeń uzależnionych od kryterium dochodowego tj. do zasiłków rodzinnych z dodatkami, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego. Natomiast zwiększa się liczba rodzin pobierających świadczenia, które nie są uzależnione od dochodów a związane są z niepełnosprawnością dziecka bądź osoby dorosłej.

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej. Na dziecko, które ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności – bezterminowo.

Ponadto o świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą ubiegać się nie tylko rodzice samotnie wychowujący dzieci, ale również ci, którzy zawarli związek małżeński lub żyją w konkubinacie. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z FA wraz z wymaganymi dokumentami składa się bezpośrednio w MOPS.

Prawo do świadczenia z FA przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 725 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów nie więcej jednak niż 500 zł na każde dziecko. Z poniższych zestawień wynika, że spada liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego (zmniejsza się również liczba wypłacanych świadczeń). Jednak nie ulega zmniejszeniu wydatkowana kwota na to świadczenie. Spowodowane jest to zwiększaniem się kwot zasądzonych alimentów na rzecz osób uprawnionych. I tak przeciętne, miesięczne świadczenie z funduszu alimentacyjnego wynosiło **w roku 2012 – 332 zł, w roku 2013 – 362 zł, w roku 2014 – 368 zł.**

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z funduszu alimentacyjnego w latach 2012 – 2014

Rodzaj świadczeń	2012	2013	2014
Fundusz alimentacyjny	997	960	922

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Wyszczególnienie	2012		2013		2014	
	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł	Ilość	Kwota w zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	17 997	5 972 290	16 633	6 018 038	16 349	6 021 642

Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która wprowadziła nowe regulacje w zakresie pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i tym samym zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej od czasu obowiązywania (tj. od 1 października 2008r.) była już kilka razy nowelizowana zarówno w części dotyczącej przyznawania świadczeń oraz prowadzonego postępowania wobec dłużników.

Katalog środków służących do dyscyplinowania dłużników alimentacyjnych od kilku lat pozostaje niezmienny. Istnieje konieczność przeprowadzania wywiadów z dłużnikami, ich aktywizacja zawodowa, a w określonych w ustawie przypadkach składanie wniosku do prokuratury o ściganie dłużnika oraz składanie wniosku do Prezydenta Miasta o zatrzymanie prawa jazdy. Skierowanie wniosku do Prokuratury o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego oraz do Prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy musi być poprzedzone wydaniem decyzji administracyjnej uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej problemów jest z ustalaniem miejsca zamieszkania dłużnika. Z tego względu nie można przeprowadzić z dłużnikiem wywiadu i odebrać oświadczenia majątkowego. Sami dłużnicy nie są natomiast zainteresowani współpracą z MOPS, nie widzą potrzeby przedstawienia swojej sytuacji, skorzystania z pomocy w znalezieniu i podjęciu pracy (poprzez aktywizację zawodową), a tym samym zdobycia pracy i regulowania zobowiązań alimentacyjnych.

Z uwagi na niemożność ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika istnieją również problemy z realizacją obowiązku organu właściwego wierzyciela w zakresie prowadzenia postępowania dotyczącego ustalenia wysokości należności dłużnika z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego i wydania decyzji w tych sprawach. W takich sytuacjach kierowany jest do sądu wniosek o ustanowienie kuratora dla osoby nieobecnej.

Taki wniosek musi zawierać szereg dokumentów w tym korespondencję kierowaną do dłużnika, dokumenty potwierdzające próby dostarczenia korespondencji (zwroty korespondencji z poczty z adnotacją doręczyciela), informacje od komornika, z policji, informacje uzyskane z Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA dotyczące meldunku bądź jego braku, informacje z Krajowego Rejestru Karnego, czy dłużnik figuruje w Kartotece Osób Pozbawionych Wolności i Poszukiwanych Listem Gończym oraz inne dokumenty w sprawie ustalenia miejsca zamieszkania dłużnika. Sąd ustanowił na wniosek MOPS kuratora do spraw doręczeń dla osób nieobecnych w 246 sprawach.

Prowadzone postępowanie wobec dłużników zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest kosztowne. Znaczna część środków, po zabezpieczeniu kosztów osobowych (wynagrodzenia pracowników zatrudnionych przy realizacji tego zadania), wydatkowana jest na opłaty związane z dostarczaniem korespondencji dłużnikom oraz innym podmiotom.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. Oznacza to, że dłużnik musi zwrócić wypłacone świadczenia wraz z odsetkami, które naliczane są do dnia spłaty należności. Postępowanie egzekucyjne prowadzą komornicy sądowi. Oprócz tego prowadzona jest również egzekucja administracyjna. Wydawane są decyzje administracyjne orzekające o konieczności zwrotu przez dłużników należności z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Należności podlegają zwrotowi łącznie z ustawowymi odsetkami. Na podstawie decyzji administracyjnych określających wysokość należności dłużników alimentacyjnych prowadzone jest postępowanie egzekucyjne. W 2014 roku wysłano do dłużników 1 050 upomnień oraz wystawiono 2 166 tytułów wykonawczych, które skierowano do Urzędu Miasta w Legnicy oraz 912 tytułów wykonawczych, które skierowano do Urzędów Skarbowych. Mimo prowadzenia postępowań egzekucyjnych zarówno przez komorników sądowych i administracyjne organy egzekucyjne oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świągalność należności od dłużników nadal kształtuje się na niskim poziomie (2014 r. – 11,4 %).

Liczba dłużników alimentacyjnych, wyegzekwowane kwoty oraz działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	1 027	1 220	1 304
Wyegzekwowane kwoty	697 409 w tym odsetki 127 427	731 875 w tym odsetki 150 184	897 751 w tym odsetki 210 092
Wystąpienie do Urzędu Pracy (aktywizacja zawodowa)	365	389	578
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	260	212	176
Wnioski do Prezydenta (zatrzymanie prawa jazdy)	23	59	92
Wnioski do Prokuratury	111	202	238

Zgodnie z cyt. wyżej ustawą na organie właściwym wierzyciela ciąży obowiązek zgłaszania do biura informacji gospodarczej należności dłużników z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu wypłacanych zaliczek alimentacyjnych. Na dzień 31 grudnia 2014 r. figuruje w rejestrze 1 698 dłużników zgłoszonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy.

PODSUMOWANIE

W minionym roku nie zmniejszyła się zarówno liczba spraw załatwianych przez pracowników Ośrodka, jak również liczba osób korzystających z naszych usług.

Średnio, co dziesiąty legniczanin był objęty pomocą bądź świadczeniami realizowanymi przez ponad czterystu pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Należy podkreślić, że to właśnie dzięki bardzo dużemu zaangażowaniu pracowników Ośrodka, ich profesjonalizmowi, byliśmy w stanie sprostać zleconym obowiązkom.

Nowelizowane kilka razy w ciągu roku przepisy, na przykład w sferze świadczeń rodzinnych, powodują wiele problemów, niezadowolenie klientów, niespójne orzecznictwo –

a to właśnie pracownicy Ośrodka stają się – w ocenie klientów – winni wszystkiemu złu, co przejawia się bardzo często w formie zachowań agresywnych wobec pracowników.

Dodatkową bolączką jest fakt, że przy wspomnianej, notorycznej wręcz zmianie przepisów prawa regulujących zagadnienia z obszaru zabezpieczenia społecznego, normą stało się zlecanie dodatkowych zadań bez zabezpieczenia z budżetu państwa środków na ich realizację.

Mam nadzieję, że niniejsze Sprawozdanie, chociaż w części oddaje ogrom zagadnień i problemów, z jakimi na co dzień spotykają się pracownicy legnickiego MOPS-u.

Mając na względzie jak najlepszą realizację zadań stawianych przed Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, za istotne uważam:

- 1) Zlokalizowanie Ośrodka, a szczególnie administracji, w jednym obiekcie, aktualnie wydziały merytoryczne mieszczą się przy ul. Poselskiej, Chojnowskiej, Okrzei, Grabskiego. Usytuowanie ich w jednym miejscu, to wygoda dla klientów korzystających z różnych świadczeń realizowanych w Ośrodku oraz, między innymi, sprawniejsze zarządzanie, mniejsze koszty funkcjonowania, lepszy przepływ dokumentów i informacji.
- 2) Rozbudowa sieci placówek udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, obecna baza staje się, z uwagi na narastające zjawisko przemocy i większą świadomość ofiar przemocy, nie wystarczająca. Można rozważyć utworzenie wyodrębnionej placówki typu ośrodek interwencji kryzysowej, całodobowej z miejscami hostelowymi, z zapewnioną pomocą terapeutyczną, gdzie istniałaby możliwość udzielania w sytuacjach nagłych schronienia ofiarom przemocy.
- 3) Utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Funkcjonujące miejskie placówki tego typu znajdują się przy ul. Okrzei, Jaworzyńskiej, Brackiej (filia B. Chrobrego) i cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem, jednak z uwagi na ograniczenia lokalowe nie mogą przyjmować wszystkich chętnych z terenu miasta. Bezpłatna pomoc w nauce, dożywianie, ciekawe zajęcia, pomoc terapeutyczna – to szczególne świadczenia w ramach wsparcia rodzin z problemami wychowawczymi, dysfunkcyjnych, potrzebujących pomocy. Z uwagi na geografie miasta można rozważyć lokalizację w rejonie osiedli Kopernik i Piekary.

Wszystkie powyższe propozycje są wynikiem analizy potrzeb legniczan, wypracowanej na podstawie codziennej pracy, ich wniosków oraz obowiązujących regulacji prawnych.